

Udruženje građana „Pridruži se“

Analiza

politike Opštine Paraćin u oblasti finansiranja programa od javnog interesa – javnih konkursa za dodelu sredstava udruženjima građana za realizaciju projekata sa preporukama za unapređenje postojećih procedura

Projekat „Transparentno iz budžeta“

septembar 2022. godine

SADRŽAJ

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Kako su prikupljeni podaci za analizu?	2
3. Važni propisi i procedura	3
4. Izdvajanja iz budžeta u periodu 2012. - 2022. godina	5
4.1. Izdvajanja iz budžeta po godinama	6
4.2. Identifikovani javni konkursi	8
5. Koliko ima udruženja građana u Opštini Paraćin i čime se bave.....	11
6. Registracija udruženja – po godinama	13
7. Pregled udruženja koja su učestvovala na konkursima opštine	15
8. Konkurs 2021. godine – analiza upotrebe sredstava.....	22
9. Preporuke za unapređenje procedure	33
10. Zaključak.....	36

1. Uvod

„Nevladina organizacija“, „Organizacija civilnog društva“, „Asocijacija“ sinonimi su koji se u javnom prostoru u različitom kontekstu koriste za udruženja građana registrovana po Zakonu o udruženjima. Za neke od ovih organizacija svi smo čuli. Na primer zvaničan naziv Helsinškog odbora za ljudska prava je zapravo Udruženje građana „Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji“, registrovano u registru udruženja sa matičnim brojem 17059831 i što se tiče pravnog statuta ni po čemu se ne razlikuje od lokalnog udruženja golubara ili nekog seoskog kulturno umetničkog društva. Hiljade drugih, manje poznatih udruženja, bave se lokalnim temama i problemima.

Šta su to zapravo udruženja građana, šta je njihova svrha?

Udruženja građana su svuda oko nas. Kada god pojedinac sam nije kadar da sam ostvari određeni cilj, udruženja su tu da se zajedničkim snagama postigne željeno.

Sloboda udruživanja građana garantovana je Ustavom. Udruženje predstavlja dobrovoljnu, nevladinu i neprofitnu organizaciju zasnovanu na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica koja se osniva radi ostvarivanja i unapređivanja određenog zajedničkog cilja ili opšteg cilja i interesa koji nisu zabranjeni Ustavom i Zakonom.

Udruženje građana čine njegovi članovi, registruje se na osnovu osnivačkog akta kojim se iskazuje i namera – odnosno svrha udruživanja i funkcioniše u skladu sa statutom, može posedovati imovinu, stiče status pravnog lica registracijom.

Izuzetno je važno imati u vidu da je cilj udruženja uvek neprofitabilnog karaktera, jer ukoliko bi se kao cilj deklarirao profit, onda ne bi bilo reči o udruženju, već o privrednom društvu.

Pravni subjektivitet omogućava udruženju da učestvuje u pravnom prometu (stiče prava i obaveze) čime se omogućava ostvarenje neprofitabilnog zajedničkog cilja.

Praktično se svako od nas susreće sa delovanjem različitih udruženja i koristi usluge koje pružaju udruženja, počev od toga da su mnogi mediji zapravo u vlasništvu udruženja, da mnoge socijalne usluge pružaju udruženja, pa do članstva u folklornim društvima, horovima, kinološkim i ekološkim organizacijama...

Udruženja građana popunjavaju prostor pružanja usluga i ispunjavanja potreba koja zbog svojih ograničenja ne mogu da ispune institucije državne i lokalne vlasti, te u tom smislu se kroz njihovo delovanje veoma često ostvaruje i određeni javni interes.

Upravo zato se i njihovo delovanje može finansirati iz lokalnog ili državnog budžeta na taj način što se budžetskim sredstvima finansira realizacija programa u javnom interesu.

Kao i uvek kada je reč o upotrebi budžetskih sredstava i u ovom slučaju otvara se pitanje transparentnosti odlučivanja o dodeli sredstava, kontroli trošenja sredstava, svrsishodnosti finansiranja određenih projekata.

Upravo veliki značaj koji za zajednicu imaju udruženja građana i njihove aktivnosti i značajna sredstva koja se u ove svrhe izdvajaju izazivaju pažnju javnosti kad je reč o proceduri odabira programa udruženja građana koja će se finansirati budžetskim sredstvima.

Zbog svega navedenog, važno je da procedure po kojima se postupa u izboru programa za finansiranje budu jasne, transparentne, da kriterijumi budu razumljivi i objektivni, da se izbegne svaka mogućnost sukoba interesa i sumnje na pojavu korupcije, što je u interesu i samih udruženja i donosilaca odluka i svih građana.

2. Kako su prikupljeni podaci za analizu?

Podaci korišćeni u ovoj analizi prikupljeni su na dva načina – korišćenjem zahteva za pristup informacijama od javnog značaja i prikupljanjem javno dostupnih informacija, pre svega sa internet strane opštine na adresi www.paracin.rs

Zahtevom za pristup informacijama od javnog značaja prikupljeni su zvanični izveštaji o dodeljenim sredstvima udruženja, kao i zvanične odluke o dodeli sredstava, liste rangiranja i vrednovanja, rešenja o usvajanju izveštaja i rešenja o formiranju Komisija, uglavnom za period 2018 – 2022. budući da opštinske službe, kako navode u odgovorima, ne mogu da pronađu dokumentaciju koja se odnosi na raniji period.

Prilično je iznenađujuće da takve dokumentacije u arhivi opštinske uprave nema, pa je teško razumeti zašto ovi podaci nisu dostavljeni. Ova činjenica otežala je izradu analize, pa smo bili prinuđeni da od opštinske uprave zatražimo drugu vrstu podataka – potpisane ugovore za realizaciju projekata u javnom interesu za u periodu 2012 – 2019 (budući da su podaci za ostale godine bili kompletni).

Ponovo smo ostali uskraćeni za informaciju koja se odnosi na jednu budžetsku godinu – naime prema informaciji opštinske uprave za 2015. godinu ne postoje ni podaci o potpisanim ugovorima sa udruženjima jer je deo arhive uništen u lokalnoj poplavi arhive usled loših instalacija.

Za 2015. godinu pronađen je deo podataka na internet strani opštine, međutim ove informacije date su u obliku zapisnika komisije, u otvorenom – MsWord formatu, sa ponekad očiglednim greškama u prekucavanju teksta kada su korišćeni prethodni obrasci za unos novih podataka i ne mogu se smatrati sasvim pouzdanim. Reč je o predlozima komisije, ali ne i o rešenjima o dodeli sredstava, pa nije sasvim sigurno da su i doneta rešenja po ovim predlozima.

Podaci prikupljeni sa internet strane opštine odnose se na informacije o konkursima pre 2018. za koje postoje delimični podaci na internet strani i takođe na podatke o budžetu (završni računi, odluke o budžetu) koji se mogu naći i na internet strani i u službenom listu (koji se takođe može pronaći na internet strani).

Prikupljeni podaci na internet strani nisu kompletni, sem budžetskih podataka drugi nisu dostupni za 2012., 2013., 2014. godinu. Za 2015. kako je već rečeno postoje nepotpuni i nepouzdana podaci u obliku komisijjskih zapisnika, za 2016. i 2017. nisu dostupni svi podaci na internet strani.

Međutim, ukrštanjem informacija sa internet strane i dobijenih odgovora po zahtevima na osnovu pitanja postavljenih po zakonu o pristupu informacijama od javnog značaja, uz pouzdane podatke o budžetu, bilo je moguće izraditi pregled lokalne politike u oblasti dodele sredstava udruženjima građana putem javnog konkursa iz budžeta opštine.

Podaci o udruženjima prikupljeni su iz APR uz pomoć aplikacije Checkpoint.rs

3. Važni propisi i procedura

Javni konkursi za dodelu sredstava udruženjima građana za realizaciju programa (projekata) od javnog interesa sprovode se na osnovu procedure propisane opštinskim Pravilnikom o kriterijumima i postupku dodele sredstava udruženjima za realizovanje programa od javnog interesa („Službeni list Opštine Paraćin“ br. 16/2018).

Sam Pravilnik zasniva se na odredbama Uredbe o sredstvima za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa od javnog interesa koja realizuju udruženja („Sl. glasnik RS“ br. 16/2018) i krovnom Zakonu o udruženjima ("Sl. glasnik RS", br. 51/2009, 99/2011 - dr. zakoni i 44/2018 - dr. zakon).

U posmatranom periodu 2012 – 2022. Pravilnik je menjan dva puta, prvi put tokom 2013. godine (Pravilnik o kriterijumima i postupku dodele sredstava udruženjima za realizovanje programa od javnog interesa broj 110-8/2013-01-II од 26.03.2013.године „Sl. list“ Opštine Paraćin br. 3 26.03.2013. godine) i drugi put 2018. godine (taj Pravilnik je i dalje na snazi).

Na internet strani opštine nije bilo moguće pronaći Pravilnik ili drugi akt koji je bio na snazi pre 2013. godine niti je njegovo stavljanje van snage navedeno u završnim i prelaznim odredbama pravilnika iz 2013. godine.

Izmene usvojene 2018. godine odnose se na usklađivanje sa Uredbom koja je u međuvremenu doneta, uključen je član koji se odnosi na izbegavanje sukoba interesa i nadalje je prilikom raspisivanja konkursa unapred opredeljavano za koje namene (ljudska prava, humanitarne organizacije, zaštita životne sredine itd.) određen koji deo ukupnog budžeta određenog konkursom, dok je pre 2018. godine Komisija određivala koje će programe i iz kojih oblasti podržati.

Kratak pregled procedure dodele sredstava putem javnog konkursa predviđa sledeće korake:

a. Odlukom o budžetu, načelno u decembru prethodne za tekuću godinu, određuje se iznos sredstava za finansiranje projekata udruženja građana. Pravilnikom je predviđeno da se tokom godine raspisuje najmanje jedan javni konkurs, a u prethodnim godinama često je raspisivan i veći broj (npr. 2022. i 2019. godine - dva, 2018. - tri itd.).

b. Javni konkurs raspisuje predsednik opštine, koji tekstem javnog konkursa i određuje oblasti za koje će se dodeljivati sredstva. Spisak oblasti za koje se može raspisati javni konkurs definisan je članom 2 Pravilnika u „otvorenom obliku“, tj. osim oblasti koje su eksplicitno navedene, sredstva se mogu dodeljivati i za druge programe „kojima udruženje isključivo i neposredno sledi javne potrebe“.

c. Konkursni postupak sprovodi Komisija, koja ima predsednika i dva člana, a Komisiju imenuje Predsednik opštine.

d. Pravilnikom su postavljeni i okviri rada Komisije, pa su propisani uslovi za izbor programa koji se finansiraju iz budžeta članom 5. i to su:

- usklađenost sa usvojenim strateškim dokumentima na nacionalnom i lokalnom nivou;
- usklađenost sa javnim potrebama i interesima građana;
- podsticanje solidarnosti, zaštite, samopomoći i pomoći licima u specifičnim životnim situacijama;
- usmerenost ka što većem broju korisnika;

e. Pravilnikom su postavljeni i načelni kriterijumi za finansiranje programa kojima se rukovodi komisija:

- 1) reference programa: oblast u kojoj se realizuje program, dužina trajanja programa, broj korisnika programa, mogućnost razvijanja programa i njegova održivost;

2) ciljevi koji se postižu: obim zadovoljavanja javnog interesa, stepen unapređenja stanja u oblasti u kojoj se program sprovodi;

3) sufinansiranje programa iz drugih izvora: sopstvenih prihoda, budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, fondova Evropske unije, poklona, donacija, legata, kredita i drugo, u slučaju nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa;

4) zakonitost i efikasnost korišćenja sredstava i održivost ranijih programa: ako su ranije korišćena sredstva budžeta, da li su ispunjene ugovorne obaveze.

f. Konkurs se objavljuje na zvaničnoj internet strani opštine, portalu e uprave, lokalnim medijima i oglasnoj tabli opštinske uprave.

Konkurs sadrži: jednu ili nekoliko srodnih oblasti od javnog interesa; ko može biti učesnik konkursa; rok za podnošenje prijave; obim sredstava koja se dodeljuju; pregled konkursne dokumentacije koju je potrebno dostaviti, uz popunjen obrazac predloga programa; trajanje programa; bliža merila i dopunske kriterijume čijom primenom se vrši vrednovanje prijavljenih programa, sa jasnim sistemom za vredovanje svakog pojedinačnog kriterijuma, odnosno upućivanje na službeno glasilo u kome je objavljen propis kojim su utvrđena bliža merila i dopunski kriterijumi za vrednovanje programa.

g. Konkursna dokumentacija dostavlja se lično na pisarnici ili poštom u zatvorenoj koverti, a sadrži popunjene propisane obrasce i dokumentaciju.

h. Komisija sačinjava listu vrednovanja i rangiranja, a udruženja imaju pravo prigovora i pravo uvida u podnete prijave. Lista se objavljuje na zvaničnoj internet stranici opštine i na portalu e uprave.

i. Predsednik opštine na osnovu predloga Komisije donosi Rešenje i zatim se potpisuju ugovori o finansiranju.

j. Udruženja su dužna da u svakom trenutku omoguće kontrolu korišćenja sredstava i da u roku od 30 dana po okončanju projekta podnesu izveštaj na propisanim obrascima, koje kao i konkursnu dokumentaciju propisuje Komisija.

k. Korišćenje sredstava i realizaciju programa prati Komisija a stručne i administrativno-tehničke poslove sprovodi Opštinska uprava.

4. Izdvajanja iz budžeta u periodu 2012. - 2022. godina

Izdvajanja iz budžeta čiji su krajnji korisnici bila udruženja građana u posmatranom periodu ne mogu se na isti način posmatrati u svakoj budžetskoj godini.

a. U periodu 2012. do 2016. godine u budžetu su posebno odvajane pozicije sa koje su finansirani programi udruženja građana na javnom konkursu od pozicija sa kojih je finansirano Udruženje preduzetnika, vlasnika i zakupaca nekretnina zona unapređenog poslovanja - BID zona "Korzo" – Paraćin (u daljem tekstu „BID zona“), udruženje čiji je jedan od osnivača bila i sama opština 2007. godine kroz projekat finansiran od strane Evropske unije, a koje je kasnije nastavilo sa radom kao „pravo“ udruženje građana (posle promene propisa koji se odnose na udruženja građana) ali je izdašno podržavano od strane opštine (udruženje se bavilo rešavanjem uobičajenih problema održavanja stambenih zgrada mnogo pre donošenja najnovijih propisa o organizaciji održavanja stambenih zgrada). Ovo udruženje zapravo je obavljalo određenu „komunalnu delatnost“ – organizovanje popravljivanja fasada, krovova, sistema za vodosnabdevanje stambenih zgrada i popunjavalo je prazninu u nadležnostima opštine kad je reč o rešavanju ovakvih problema građana, iz čega proizilazi njegov „poseban status“.

Posle 2016. opština, počev od 2017. i „BID zonu“ tretira u pogledu procedure finansiranja kao i ostala udruženja građana, tj. i ovo udruženje se javlja sa programom rada na javni konkurs i na taj način obezbeđuje finansiranje svojih poslova.

Ova promena dovodi do toga da se budžet za finansiranje udruženja građana na javnom konkursu znatno povećava počev od 2017. godine, ali ta promena nije toliko velika kada se uzme u obzir da je u nove budžete uključeno i finansiranje „BID zone“.

U ovoj analizi „BID zonu“ ne smatramo „klasičnim“ udruženjem građana, iako je ona formalno pravno jednaka sa ostalim udruženjima, budući da je od strane opštine tretirana kao još jedna opštinska služba, osnovana za rešavanje problema stanara stambenih zgrada.

Sa finansiranjem „BID zone“ opština prestaje 2021. i 2022. godine (do pisanja ovog izveštaja), jer prema raspoloživim podacima na javnim konkursima raspisanim u ove dve godine nije finansirano ovo udruženje (mada je 2021. učestvovalo na konkursu).

b. U periodu 2012. do 2016. godine opština je sa posebne pozicije građana finansirala udruženja građana koja su okupljala poljoprivrednike. Izdvajanje sredstava za ove namene obustavljeno je 2016. godine posle promene propisa iz oblasti poljoprivrede. Ova udruženja dobijala su sredstva na posebnim javnim konkursima. Namena ovih sredstava bilo je učešće opštine u nabavci opreme za poljoprivrednu proizvodnju, uključujući sufinansiranje učešća poljoprivrednika na državnim konkursima.

Konkurse za udruženja poljoprivrednika takođe u ovoj analizi nismo posmatrali u svetlu pitanja finansiranja programa po Pravilniku koji je predmet analize, jer do 2016. ova udruženja i nisu učestvovala na konkursima sprovedenim po ranije važećem Pravilniku iz 2013. a posle 2016. opština više i ne finansira poljoprivredu kao poseban program na konkursima za udruženja građana.

4.1. Izdvajanja iz budžeta po godinama

Prilikom prikazivanja izdvajanja iz budžeta po godinama za udruženja građana, koristili smo podatke iz završnog računa budžeta, za sve godine osim za 2022. godinu za koju je korišćen podatak iz Odluke o budžetu (10.000.000,00 RSD) i Izveštaja o izvršenju budžeta za period 01. januar – 30. juni 2022. godine (rešenje o korišćenju tekuće budžetske rezerve 400-934/2022 -I od 12.04.2022.) budući da će završni račun biti dostupan tek 2023. godine.

Treba imati u vidu da završni račun prikazuje utrošena sredstva u zbirnom iznosu koja su bila namenjena udruženjima građana za realizaciju projekata, a da su odobrena sredstva obično veća od ovog iznosa, jer udruženja uglavnom ne realizuju u potpunosti odobren iznos sredstava. Dešava se i da udruženje odustane od realizacije projekta, kao što je to bio slučaj sa udruženjem „Morava skela“ koje 2021. godine nije realizovalo projekat i celokupan iznos sredstava vratilo u budžet.

Tabela 1: Izdvajanje iz budžeta za udruženja građana u apsolutnim iznosima 2012 – 2022. godina.

1	2	3	4	5	6	7
Budžetska godina	Od 2012 – do 2021. rashodna strana završnog računa budžeta, za 2022. rashodna strana plana budžeta	Učešće “BID zone” u konkursima za udruženja od 2017. godine	Konkursi za udruženja, do 2017. bez “BID zone”, posle 2017. ukupan iznos sredstava umanjen za sredstva dodeljena “BID” zoni	“BID zona” iskazana kao posebna pozicija budžeta do 2017. godine	Udruženja poljoprivrednika, posebna pozicija budžeta	UKUPNO UDRUŽENJA 2012 – 2022 SVE NAMENE
2022	1,810,262,000.00 RSD	0.00 RSD	10,600,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2021	1,528,461,000.00 RSD	0.00 RSD	9,700,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2020	1,364,737,495.00 RSD	2.940.000,00 RSD	7,642,765.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2019	1,678,861,974.00 RSD	3,965,000.00 RSD	3,215,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2018	1,415,669,000.00 RSD	3,800,000.00 RSD	7,027,220.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2017	1,332,381,000.00 RSD	5,000.000.00 RSD	7,509,096.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	
2016	1,392,132,000.00 RSD	0.00 RSD	6,778,594.00 RSD	6,867,540.00 RSD	6,559,619.00 RSD	
2015	1,301,111,000.00 RSD	0.00 RSD	5,986,310.00 RSD	5,348,664.00 RSD	5,521,142.00 RSD	
2014	1,346,257,000.00 RSD	0.00 RSD	4,066,791.00 RSD	3,488,343.00 RSD	8,284,231.00 RSD	
2013	1,336,253,000.00 RSD	0.00 RSD	7,244,640.00 RSD	8,664,991.00 RSD	7,403,097.00 RSD	
2012	1,238,055,000.00 RSD	0.00 RSD	5,148,785.00 RSD	3,769,709.00 RSD	9,967,615.00 RSD	3+4+5+6=
	Zbir:	15,705,000.00 RSD	74,919,201.00 RSD	28,139,247.00 RSD	37,735,704.00 RSD	156,499,152.00 RSD
	Ukupna sredstva izdvojena za “BID zonu” kao zbir sredstava izdvojenih do 2017. na posebnim pozicijama budžeta i sredstva dodeljena posle 2017. godine – bez nedostajućih podataka za 2017. godinu		43,844,247.00 RSD			

Tabela 2: Procentualno izdvajanje iz budžeta za udruženja građana 2012 – 2022.

1	2	3	4	5	6
Budžetska godina	Od 2012 – do 2021. rashodna strana završnog računa budžeta, za 2022. rashodna strana plana budžeta	Učešće “BID zone” u konkursima za udruženja od 2017. godine	Konkursi za udruženja, do 2017. bez “BID zone”, posle 2017. ukupan iznos sredstava umanjen za sredstva dodeljena “BID” zoni	“BID zona” iskazana kao posebna pozicija budžeta do 2017. godine	Udruženja poljoprivrednika, posebna pozicija budžeta
2022	1,810,262,000.00 RSD	0.00%	0.59%	0.00%	0.00%
2021	1,528,461,000.00 RSD	0.00%	0.63%	0.00%	0.00%

2020	1,364,737,495.00 RSD	0.22%	0.56%	0.00%	0.00%
2019	1,678,861,974.00 RSD	0.24%	0.19%	0.00%	0.00%
2018	1,415,669,000.00 RSD	0.27%	0.50%	0.00%	0.00%
2017	1,332,381,000.00 RSD	0.375%	0.56%	0.00%	0.00%
2016	1,392,132,000.00 RSD	0.00%	0.49%	0.49%	0.47%
2015	1,301,111,000.00 RSD	0.00%	0.46%	0.41%	0.42%
2014	1,346,257,000.00 RSD	0.00%	0.30%	0.26%	0.62%
2013	1,336,253,000.00 RSD	0.00%	0.54%	0.65%	0.55%
2012	1,238,055,000.00 RSD	0.00%	0.42%	0.30%	0.81%

Srednji kurs EUR prema podacima NBS kretao se u posmatranom periodu od 111 dinara početkom 2012. godine preko 123 dinara tokom 2016 i 017. godine do 118 dinara do kraja posmatranog perioda, tj. oscilirao je u iznosu od oko 10%.

U Tabeli 2. izdvajanje sredstava prikazano je kao procenat rashodne strane budžeta, nije rađeno “nivelisanje” izdvojenih sredstava kako bi se poredila “stvarna vrednost” usklađena sa inflacijom u međuvremenu.

Treba napomenuti da je opština u periodu 2017-2018. izdvajala i manja sredstva (reda veličine nekoliko stotina hiljada dinara) kao učešće u regionalnom programu RELOAD/UNDP kojim je omogućeno finansiranje projekata udruženja građana na prostoru Zapadnog Balkana, a takođe da su u budžetu prikazane i pozicije “finansiranja udruženja građana” koje zapravo predstavljaju troškove ugovora po sprovedenoj klasičnoj javnoj nabavci za realizaciju poslova socijalne zaštite po odobrenim sredstvima nadležnog ministarstva, tj. nije reč o dodeli sredstava putem javnog konkursa, pa ta sredstva ovde nisu prikazivana.

U posmatranom periodu, procenat budžeta izdvojen za konkurse udruženja građana (bez projekata “BID zone”) oscilirao je oko polovine procenta, uz najmanja izdvajanja 2014. godine (poplava u Paraćinu) i 2019. godine (opština sva sredstva budžeta usmerila na izgradnju industrijskog parka).

Na osnovu ove analize izdvajanje po konkursima za udruženja građana tokom posmatranog perioda može se posmatrati na više načina

- kao prosečno 7.3 miliona godišnje, računajući sredstava dodeljena udruženjima bez “BID zone”
- kao prosečno 9 miliona ako se prosek računa uzimajući u obzir i sredstva dodeljena na konkursima od 2017. godine kada je na konkursima učestvovala i „BID zona“

4.2. Identifikovani javni konkursi

Informacije o konkurisima za finansiranje programa udruženja građana pribavljene su delom putem zakona o pristupu informacijama od javnog značaja a delom prikupljanjem javno dostupnih podataka sa internet strane Opštine Paraćin.

Na žalost, dokumentacija nam nije dostavljena ni za jedan javni konkurs u periodu 2012 – 2014, dok su informacije za period 2015 – 2017. delom nekompletne i uglavnom prikupljene sa internet strane opštine. Na ovoj internet strani nisu objavljeni zvanični – potpisani dokumenti u većini slučajeva, već je često reč o MsWord

fajlovima koji ponekad sadrže i očigledne greške nastale u obradi (npr. datum konkursa koji je očigledno sproveden krajem godine u ovom dokumentu je s početka godine, zapravo istovetan kao datum prethodnog konkursa što ukazuje da je reč o “prepisivanju” teksta starog u novi konkurs sa greškom).

Pregled dostupnih podataka dat je u Tabeli 3.

Tabela 3: Javni konkursi po godinama

Godina	God./ broj konkursa	Datum	Broj javnog poziva	Sredstva opredeljenja za konkurs	Napomena
2022.	2022/1	24.02.	400-305/2022-I	10.000.000,00 RSD	
2022	2022/2	13.04.	400-1003/2022-I	600.000,00 RSD	
2021	2021/1	28.09.	400-1575/2021-I	8.800.000,00 RSD	
2021	2021/2	05.10.	400-1600/2021-I	1.200.000,00 RSD	Konkurs za vatrogasna društva
2020.	2020/1	20.01.	400-153/2020-I	14.000.000,00RSD	
2019.	2019/1	09.01.	400-19/2019-I	7.000.000,00 RSD	
2019.	2019/2	19.11.	400-1449/19-III	30.000,00 RSD	
2019.	2019/3	06.12.	400-1605/2019	300.000,00	
2018.	2018/1	05.01.	400-28/2018- I	6.500.000,00 RSD	
2018.	2018/2	28.06.	400-779/2018-I	1.860.000,00 RSD	
2018.	2018/3	25.09.	400-1156/2018-I	3.000.000,00	
2017.	2017/1	04.01.	400-2/2017- I	5.720.000,00 RSD	
2017.	2017/2	30.01.	400-132/2017- I	5.110.000,00 RSD	
2017.	2017/3	21.04.	400-615/2017- I	1.550.000,00 RSD	
2017.	2017/4	07.06.	400-750/2017- I	610.000,00 RSD	
2016.	2016/1	10.03.	400-240/2016-01- I	5.530.000,00 RSD	
2016.	2016/2	14.10.	400-766/2016-01- I	1.500.000,00 RSD	
			Podaci o konkursima iz 2015. godine preuzeti sa www.paracin.rs ne sadrže tekst konkursa, već samo zapisnike komisije za svaki pojedinačni konkurs, pa su sredstva prikazana na osnovu odluka o dodeli. Opština nije dostavila zvanične podatke.		
2015.	2015/1	25.03.	400-269/2015-01- I	3,456,500.00 RSD	Nema teksta konkursa
2015.	2015/2	28.04.	400-360/2015-01- I	bez dodele sredstava	Nema teksta konkursa.
2015.	2015/3	05.05.	400-374/2015-01- I	149,250.00 RSD	Nema teksta konkursa
2015.	2015/4	25.05.	400-453/2015-01- I	400,000.00 RSD	Nema teksta konkursa
2015.	2015/5	29.07.	400-674/2015-01- I	640,560.00 RSD	Nema teksta konkursa
2015.	2015/6	novembar	: 400-897/2015-01- I (verovatno ovaj broj)	“po mogućstvu“	Nema teksta konkursa. Komisija nije odlučila o sredstvima, već dala preporuku. U zapisniku pogrešan datum konkursa, u zaglavlju zapisnika drugi broj konkursa (verovatno ispravan)
2014.			Nema podataka		Nisu dostavljeni podaci niti postoje na internet

					strani opštine.
2013.			Nema podataka		Nisu dostavljeni podaci niti postoje na internet strani opštine.
2012.			Nema podataka		Nisu dostavljeni podaci niti postoje na internet strani opštine.

Iz nekompletne dokumentacije kojom smo raspolagali zbog odbijanja opštine da nam dostavi liste vrednovanja i rangiranja i odluke o dodeli sredstava i nepostojanja drugih podataka (na internet strani opštine) nije bilo moguće izvesti kompletan zaključak za čitav period, ali je jasno da je posle 2017. godine donekle smanjen broj javnih konkursa tokom jedne budžetske godine, pa tako za razliku od 2015. kada je bilo čak šest javnih konkursa ili 2017. godine kada ih je bilo 4 ovaj broj pada na 1 do 3 javna konkursa godišnje.

Može se takođe primetiti da u godinama kada su konkursi bili brojniji iznos po konkursu je bio manji, pa se „brojnost“ javnih poziva ne može dovesti u vezu sa povećanim izdvajanjem sredstava za udruženja građana, već najpre sa lošijim planiranjem ili „nesporazumima u komunikaciji“ tj. činjenicom da je bilo programa u javnom interesu koje je bilo potrebno finansirati a za koje udruženja građana nisu blagovremeno konkurisala ili mogla konkurisati na prvim javnim konkursima u određenoj godini bilo zbog nespremnosti samih udruženja ili zbog malih izdvojenih sredstava budžeta za ove namene.

Iako nismo dobili sve informacije o samim javnim konkursima, posebno za period 2012-2014, pribavljene su informacije o potpisanim ugovorima sa udruženjima za realizaciju projekata za sve godine osim za 2015. godinu (za koju imamo zvanične ali nepouzdate informacije sa opštinske internet strane o javnim konkursima i dodeljnim sredstvima, ali ne i zvanične informacije o potpisanim ugovorima...).

5. Koliko ima udruženja građana u Opštini Paraćin i čime se bave

U trenutku izrade preseka za potrebe analize u junu 2022. godine na teritoriji Opštine Paraćin bilo je registrovano 209 organizacija¹ koje su mogle da učestvuju na javnim konkursima.

Ovaj na prvi pogled veoma veliki broj organizacija, prema oblasti delovanja podelili smo na 28 grupa. Ovaj pregled u Tabeli 4. dat je sortiran po broju udruženja u određenoj oblasti – tj. prema pretežnom cilju udruživanja. Na ovaj način klasifikovano je 176 udruženja dok za 33 udruženja nije bilo moguće u ovom trenutku ustanoviti pretežnu delatnost – svrhu udruživanja, uglavnom zato što je reč o udruženjima koja su registrovana relativno skoro, zato što nisu poznata u javnosti niti su konkurisala za sredstva budžeta za određenu oblast čime bi se ustanovilo šta je prava oblast njihovog delovanja, nemaju objavljene dokumente ili su to dokumenti „opšteg karaktera“ ili zato što su tokom kratkog delovanja bila aktivna u različitim oblastima.

Tabela 4: Udruženja prema oblasti rada

Redni broj	Oblast delovanja	Broj udruženja u oblasti
1.	Poljoprivreda	45
2.	Gajenje golubova	12
3.	Kutlurno umetnička društva	12
4.	Životna sredina	10
5.	Ljudska prava	10
6.	Negovanje tradicije	9
7.	Briga o osobama sa invaliditetom	8
8.	Socijalna politika	8
9.	Preduzetništvo	7
10.	Kultura	6
11.	Moto klubovi i klubovi ljubitelja automobila	6
12.	Mediji	5
13.	Prosveta	5
14.	Horovi i pevačka društva	4
15.	Kinologija	3
16.	Omladinska politika	3
17.	Tehnika, radio tehnika, udruženja inženjera i tehničara	3
18.	Verska pitanja	3

¹ Informacija pribavljena korišćenjem podataka sa portala www.checkpoint.rs

19.	Ženska prava	3
20.	Foto klubovi	2
21.	Penzionerska udruženja	2
22.	Ples	2
23.	Vatrogasni savezi	2
24.	Zaštita životinja	2
25.	Lov	1
26.	Nacionalne menjine	1
27.	Meteorologija	1
28.	Ribolov	1
	SVEGA:	176
	Nije bilo moguće ustanoviti pretežnu delatnost.	33

Na prvi pogled pada u oči izuzetno veliki broj udruženja građana koja se bave poljoprivredom, čak 45, što je 21.5% od ukupnog broja udruženja sa spiska. Razlog za ovu brojnost je međutim činjenica da je opština do 2016. posebnim konkursima finansirala nabavku opreme za potrebe poljoprivredne proizvodnje finansiranjem programa udruženja građana. Ova sredstva su se iskazivala na posebnim budžetskim linijama i njihov iznos bio je u nekim godinama i veći od iznosa namenjenog ostalim udruženjima građana na posebnom javnom konkursu.

Ova politika opštine dovela je do registrovanja velikog broja udruženja poljoprivrednika, koja su ova sredstva koristili kao učešće za nabavku opreme koja je dodatno sufinansirana i sa strane državnih vlasti. Takva praksa prekinuta je od 2016. godine zbog promene propisa u oblasti poljoprivrede i prelaska na finansiranje putem javnog konkursa pojedinačnih poljoprivrednih gazdinstava.

Iako veoma brojna, udruženja poljoprivrednika nisi učestvovala na javnim konkursima posle 2016. godine kada je politika opštine promenjena i više nisu raspisivani posebni konkursi za udruženja poljoprivrednika, sem jednog ovakvog udruženja koje je posle duge pauze konkurisalo za sredstva 2022. godine i na ovom konkursu ostvarilo uspeh.

Posle udruženja poljoprivrednika, najbrojnija je grupa udruženja koja se bave različitim vidovima kulture, od klasičnih kulturno umetničkih društava, preko foto klubova, književnih klubova, horova i pevačkih društava. Ovakvih udruženja ima 26 i ona se po pravilu javljaju na konkurse za projekte u kulturi.

Iz prethodnog proizilazi da skoro 34% registrovanih udruženja načelno ne učestvuju na konkursima koji su predmet ove analize.

Na taj način dolazimo do broja od oko 140 udruženja građana koja potencijalno mogu učestvovati (a neka učestvuju ili su učestvovala) na opštinskim konkursima.

Interesantan je podatak da određeni broj udruženja ipak konkuriše i za sredstva koja se odnose na projekte u kulturi, pa i za sredstva koja se odnose na finansiranje javnog informisanja, jer imaju istovremeno i registrovane medijske portale. Tako je 2022. godine 5 udruženja dobilo sredstva na konkursu za javno informisanje, a od toga 4 udruženja su takođe tokom 2022. godine dobila i sredstva za projekte na redovnom konkursu za udruženja.

6. Registracija udruženja – po godinama

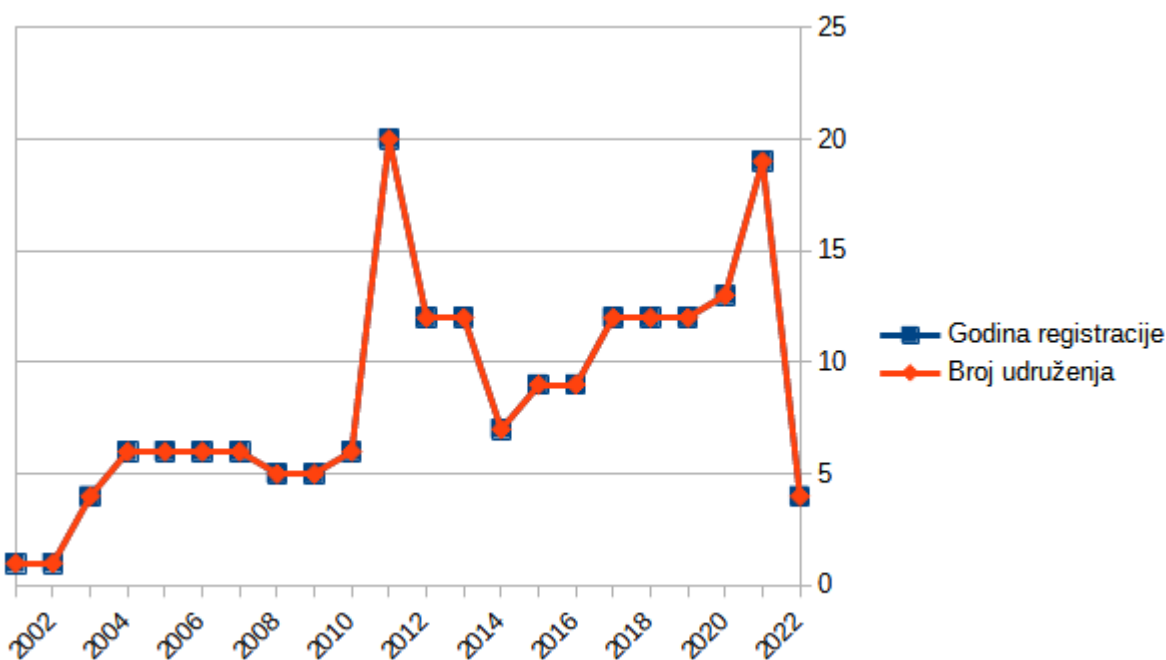
U Tabeli 5. dat je podatak koji se odnosi na godinu registraciju udruženja koja su u ovom trenutku aktivna. Treba imati u vidu da su neka udruženja u međuvremenu ugašena, tj. nisu više aktivna a pojavljivala su se u prošlosti na opštinskim konkursima.

Tabela 5: Udruženja po godini registracije

Godina	Broj registrovanih udruženja	
2022	4	
2021	19	
2020	13	
2019	12	
2018	12	
2017	12	
2016	9	
2015	9	
2014	7	
2013	12	
2012	12	
2011	20	
2010	6	
2009	5	
2008	5	
2007	6	
2006	6	
2005	6	
2004	6	
2003	4	
2002	1	
2001	1	
2000	0	
1999	2	
	Registovano do 1999. godine	19

Iz tabele se mogu uočiti dva period intenzivne registracije novih udruženja. Prvi je period oko 2011. godine kada je registrovano 16 novih poljoprivrednih udruženja očigledno zbog politike opštine da izdašno podržava projekte za nabavku opreme poljoprivrednika finansiranjem projekata udruženja.

Drugi je period od 2020. godine kada je opština tokom 2021. i 2022. godine na konkursima izdvojila značajno veća sredstva za finansiranje programa udruženja građana. Interesantno je da je u ovom periodu 12 novoregistrovanih udruženja odmah i bilo uspešno na javnim konkursima u 2021. i 2022. godini, da je još 4 novoregistrovanih udruženja registrovalo nove portatale u registru medija i dobilo sredstva i na konkursu za informisanje, a da su još 2 novoregistrovana udruženja odmah bila uspešna na konkursima za projekte u kulturi. To znači da je 50% novoregistrovanih udruženja u 2020. i 2021. godini i dobilo sredstva na jednom ili više opštinskih konkursa u te dve godine.

Iz prethodnog razmatranja može se zaključiti da je politika opštine imala direktan uticaj na “masovnost” registracije novih udruženja građana. U periodima kada je opština intenzivnije finansirala projekte udruženja dolazilo je do “talasa registracije”. Prvi takav talas iz 2011. godine lako je objasniti promenom lokalne politike koja je podržavala finansiranje poslova u poljoprivredi preko udruženja građana, ali drugi talas iz 2020. i 2021. očigledno nema tako jednostavno objašnjenje. Naime, opština je povećala iznos sredstava za udruženja (posebno imajući u vidu da je obustavljeno finansiranje “BID zone” koja je u prošlosti koristila i do 50% sredstava namenjenih javnim konkursima), a tako uvećana sredstva dobila su u dobrom delu udruženja koja su registrovana u istoj kalendarskoj godini kada je raspisan i javni konkurs.

7. Pregled udruženja koja su učestvovala na konkursima opštine

Prema dostupnim podacima koji se odnose na 16 identifikovanih javnih konkursa sprovedenih od 2015. do 2022. godine, kao i prema podacima dobijenim iz ugovora o finansiranju projekata udruženja građana za sve godine u periodu 2012 – 2020 osim 2015. godine za koju postoje delimični podaci na internet strani opštine sredstva budžeta za realizovanje projektnih aktivnosti koristilo je najmanje 76 udruženja građana. Kako su dva udruženja u međuvremenu brisana iz registra, u ovom trenutku najmanje 74 aktivnih udruženja građana u nekom trenutku koristilo je budžetska sredstva za realizaciju projekata, tj. najmanje oko 50% svih aktivnih udruženja ne računajući udruženja poljoprivrednika (sem jednog koje je sredstva dobilo na konkursu 2022. godine i udruženja koja se bave kulturom).

Tabela 6 Pregled podataka o udruženjima za koje postoji evidencija da su u nekom trenutku dobila sredstva na javnom konkursu opštine. U koloni 2 nalazi se zvaničan naziv iz APR a u koloni 7 naziv najpribližnji onom korišćenom u opštinskim rešenjima o dodeli sredstava. Naime, često u opštinskim rešenjima nije navođen pun naziv udruženja iz APR već različiti "približni" nazivi, različiti donekle u različitim rešenjima i za ista udruženja. Obuhvaćeni su samo javni pozivi za dodelu sredstava udruženjima, ne i konkursi za javno informisanje i projekte u kulturi na koje su se u pojedinim slučajevima javljala udruženja koja su sredstva dobijala i na javnim konkursima za realizaciju programa u javnom interesu.

1	2	3	4	5	6	7
R. broj	Naziv pun APR	MB	PIB	Datum osnivanja	Godina registracije	Naziv iz rešenja o dodeli sredstava
1	PBROD	28323794	112493964	4/5/2021	2021	"Parakinov brod" Paraćin
2	UM PN	28318308	112370760	2/5/2021	2021	"Udruženje mladih" Paraćin
3	CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	28328729	112645154	7/30/2021	2021	Centar za informisanje, kulturu i medije "PN Kocka" Paraćin
4	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO PARAĆIN	07639546	102547796	11/21/1977	1977	Dobrovoljno vatrogasno društvo Paraćin
5	DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	17554514	103368247	3/16/2004	2004	Društvo za cerebralnu i dečiju paralizu Paraćin
6	DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	28016085	106658699	5/6/2010	2010	Društvo Petrus
7	DZLPN	28320167	112407619	3/11/2021	2021	Društvo za lepši Paraćin Plana
8	EKOLOŠKO OBRAZOVNI CENTAR EKOS	28045727	107072534	3/23/2009	2009	Ekološko obrazovni centar "Ekos"
9	IDE A	28320183	112407856	3/11/2021	2021	Inicijativa za demokratsku akciju Mirilovac
10	KINOLOŠKO UDRUŽENJE PARAĆIN	17690671	105488018	9/26/2007	2007	Kinološko udruženje "Paraćin"
11	KINOLOŠKO UDRUŽENJE PARAKIN	28114460	108074181	5/9/2013	2013	Kinološko udruženje "Parakin" Paraćin
12	LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	07291957	101096589	8/6/1958	1958	Lovačko udruženje Paraćin

13	SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	17662252	104595299	7/26/2006	2006	Opštinska organizacija slepih Paraćin
14	OPŠTINSKI SAVEZ ODGAJIVAČA GOLUBOVA SRPSKIH VISOKOLETAČA OPŠTINE PARAĆIN	28047762	107093600	3/17/1991	1991	Opštinski savez odgajivača golubova srpskih visokoletača opštine Paraćin
15	Udruženje preduzetnika samostalnih privrednika Paraćin	17119745	101093666	9.10.2009.	2009	Udruženje preduzetnika samostalnih privrednika Paraćin
16	PROSVETNA MREŽA 035	28283156	111508682	6/14/2019	2019	Prosvetna mreža 035
17	SAVEZ ODGAJIVAČA GOLUBOVA SRPSKIH VISOKOLETAČA OPŠTINE PARAĆIN POMORAVLJE	28320477	112412163	2/15/2021	2021	Savez odgajivača golubova srpskih visokoletača "Pomoravlje"
18	SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	07126212	102113978	5/9/1948	1948	SUBNOR Paraćin
19	UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN-MALI GRAD VELIKO SRCE	28274513	111289727	2/11/2019	2019	Udruženje "Mali grad veliko srce"
20	MLADI POLJOPRIVREDNICI - PARAĆIN	28056796	107196398	6/21/2011	2011	Udruženje "Mladi poljoprivrednici"
21	PNMG	28307713	112134119	9/7/2020	2020	Udruženje "Paraćin moj grad"
22	UDRUŽENJE BORACA OTADŽBINSKIH RATOVA OPŠTINE PARAĆIN	28086393	107627944	5/3/2012	2012	Udruženje boraca otadžbinskih ratova Paraćin
23	UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	17582313	103504680	7/14/2004	2004	Udruženje distrofičara Pomoravskog okruga Paraćin
24	MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	28300409	111911255	2/29/2020	2020	Udruženje građana "Morava skela" Trešnjevica
25	UDRUŽENJE INŽENJERA I TEHNIČARA OPŠTINE PARAĆIN	28040288	107000336	1/21/2011	2011	Udruženje inženjera i tehničara opštine Paraćin STRUKOVNO
26	UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLIČARA PARAĆIN	17666495	104762417	12/1/2006	2006	U.P.I.K. Paraćin - Udruženje paraplegičara i kvadriplegičara
27	UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	28266324	111107006	9/15/2018	2018	Udruženje potomaka ratnika Srbije od 1912-1920 Paraćin
28	UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	17687174	105260031	12/12/2006	2006	Udruženje ratnih vojnih invalida opštine Paraćin
29	UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČJA SREĆA	28325401	112532451	6/9/2021	2021	Udruženje samohranih roditelja "Dečja sreća"
30	USM	28055625	107186253	7/4/2011	2011	Udruženje studenata i mladih
31	UZP - PARAĆIN	28162189	108814948	11/13/2014	2014	Udruženje za zaštitu potrošača "Paraćin"
32	UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	17764195	105998729	5/10/2008	2008	UG "Centar OSI" Paraćin
33	PARAĆIN METEO	28295294	111830442	1/8/2020	2020	UG "Paraćin meteo"
34	PARAĆIN ZELENI GRAD	28335881	112859790	12/28/2021	2021	UG "Paraćin zeleni grad"
35	VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	28168705	108906309	2/11/2015	2015	Vinski red pomoravske regije Steva Pisar 1805
36	MOTO KLUB WHITE ANGELS	28110405	108021137	3/11/2013	2013	Moto klub "White angels" (pitanje 2022 drugi konkurs da li su oni)
37	UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	28329636	112673467	9/13/2021	2021	Udruženje žena "Crnica" Davidovac
38	UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	17619390	103651949	10/12/2004	2004	Udruženje građana "Đurđevdan" Paraćin

39	OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	17435973	100879315	3/16/1996	1996	Opštinska organizacija Gluvih i nagluvih Paraćin
40	OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	07329083	100879868	10/21/1973	1973	Osnovno udruženje penzionera Paraćin
41	CENTAR ZA KOMUNIKACIJU PRAVDA	17502824	102950352	4/28/2003	2003	Centar za komunikaciju "Pravda"
42	LOKALNA AKCIONA GRUPA PARAĆIN	28249934	110554107	1/24/2018	2018	Lokalna akciona grupa Paraćin
43	MEDIJA CENTAR POMORAVLJE	28220383	109872292	1/6/2017	2017	Medija centar Pomoravlje
44	UDRUŽENJE ŽENA PARAĆINKE	28217706	109831453	12/14/2016	2016	Udruženje žena Paraćinke
45	UDRUŽENJE PREDUZETNIKA, VLASNIKA I ZAKUPACA NEKRETNINA ZONA UNAPREĐENOG POSLOVANJA - BID ZONA KORZO - PARAĆIN	17684655	105008905	2/20/2007	2007	Udruženje preduzetnika, vlasnika i zakupaca nekretnina zone unapređenog poslovanja "Korzo"
46	SIGURNO NAPRED	28160186	108793924	12/1/2014	2014	Sigurno napred
47	GRAĐANI ZA LOKALNU DEMOKRATIJU	28218346	109841414	12/20/2016	2016	Sikirica 2016 – SADA "GRAĐANI ZA LOKALNU DEMOKRATIJU"
48	ŠVABIĆ	28268971	111178352	11/13/2018	2018	Švabić
49	UDRUŽENJE GRAĐANA ŠTIT-PARAĆIN	28171595	108949449	3/12/2015	2015	Udruženje građana "Štit"
50	POKRET DOSTOJANSTVENIH	17782363	106400757	7/5/2009	2009	Pokret dostojanstvenih
51	GRAĐANSKI POKRET - SLOBODAN IZBOR	17545272	103249593	11/27/2003	2003	Građanski pokret – slobodan izbor
52	UDRUŽENJE IZVOR 2016	28216483	109811272	11/23/2016	2016	Izvor 2016
53	KLUB TEHNIKE NIKOLA TESLA PARAĆIN	07126255	100877119	12/13/1984	1984	Klub tehnike Nikola Tesla
54	UDRUŽENJE CENTAR ZA PODRŠKU ŽRTVAMA PORODIČNOG NASILJA	28218133	109837683	12/8/2016	2016	Centar za podršku žrtvama porodičnog nasilja
55	UDRUŽENJE GRAĐANA PRIDRUŽI SE	28019602	106713995	7/6/2010	2010	Pridruži se
56	UDRUŽENJE SVIH PENZIONERA OPŠTINE PARAĆIN	28159412	108781311	11/20/2014	2014	Udruženje svih penzionera opštine Paraćin
57	PRAVO I TRANSPARENTNOST	28218605	109843712	12/26/2016	2016	Šavac 2016 – SADA "PRAVO I TRANSPARENTNOST"
58	RADIO-KLUB KOSMOS	07329024	100878121	7/10/1947	1947	Radio klub Kosmos
59	DRUŠTVO UČITELJA OPŠTINE PARAĆIN	17682504	104955394	3/17/2007	2007	Društvo učitelja opštine Paraćin STRUKOVNO
60	UDRUŽENJE GRAĐANA OTPUŠTENI PREKO FEJSA	28293020	111799487	12/16/2019	2019	Udruženje građana otpušteni preko fejsa
61	OPŠTINSKI ODBOR ASOCIJACIJE ŽENA REPUBLIKE SRBIJE U PARAĆINU - POMORAVSKI OKRUG	28046588	107081295	2/25/2011	2011	Opštinski odbor Asocijacije žena Paraćin
62	CENTAR ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA I INOVACIJA SMART CONNECTIONS	28229011	110008410	4/21/2017	2017	Centar za razvoj preduzetništva i inovacija Smart Konekšns
63	UDRUŽENJE GRAĐANA BRATSTVO PARAĆIN	28262060	110968352	7/3/2018	2018	Udruženje građana Bratstvo
64	EKO MEDIA PLUS	28244614	110417511	12/15/2017	2017	Eko media plus
65	Život je u kretanju (BRISANO IZ REGISTRA)	28222246	109899436	06/02/2017	2017	Život je u kretanju
66	UDRUŽENJE GRAĐANA MALA SVETA GORA	28150962	108626720	6/2/2014	2014	Udruženje građana Mala sveta gora

67	SRPSKO DRUŠTVO ZA VANREDNE SITUACIJE	28054173	107168967	6/25/2011	2011	Srpsko društvo za vanredne situacije
68	DRUŠTVO PČELARA GRZA PARAĆIN	17290797	102114132	6/3/1882	1882	Društvo pčelara "Grza" (APR datum osnivanja 1882, greška, statut 2011)
69	SOP	28119712	108160829	7/1/2013	2013	Studentska organizacija SOP
70	Odred izviđača "BRANKO KRSMANOVIĆ"	17429051	100879323	2/9/1984	1984	Odred izviđača "Branko Krsmanović"
71	"UDRUŽENJE RATNIH VETERANA INVALIDA, PORODICA POGINULIH BORACA PARAĆINA"	28066830	107345943	8/27/2011	2011	Udruženje ratnih veterana invalida, porodica poginulih boraca Paraćina
72	DEČJI VIDICI	17610147	103509722	6/25/2004	2004	Udruženje "Dečiji vidici"
73	Udruženje građana "PARAĆINSKI PRIVREDNICI" - PARAĆIN	28087098	107645696	4./20/2012	2012	Udruženje građana "Paraćinski privrednici" (brisano iz registra)
74	"Savremeni pristup obrazovanju"	28056869	107198192	8/2/2011	2011	Udruženje "Savremeni pristup obrazovanju"
75	HRIŠĆANSKO BRATSTVO	28105410	107953728	1/7/2013	2013	Ekološki pokret Paraćin (sada Hrišćansko bratstvo HB)
76	"UNEKOOP"	17665898	104762425	10/24/2006	2006	UNEKOOP

Tabela 7: Prosečno odobrena sredstva po svakom udruženju koje se javljalo na opštinske konkurse u posmatranom periodu na osnovu pribavljenih (nekompletnih) podataka. Prosek je izračunat na dva načina, u koloni 8. je broj javnih konkursa za koje raspolažemo kompletnim podacima (rešenje o dodeli sredstava, potpisana lista rangiranja i sl.) a u koloni 9. broj javnih konkursa za koje raspolažemo podacima koji su osim zakonom o pristupu informacijama od javnog značaja pribavljeni i preuzimanjem podataka sa opštinske internet strane, koji se ne mogu smatrati potpuno pouzdanim (radi se često o MsWord dokumentima i MsExcell tabelama a ne skeniranim zvaničnim dokumentima). U odnosu na ove dve grupe podataka o javnim konkursima računat je i prosek dobijenih sredstava kao zbir ukupno dobijenih sredstava po svakom od dva osnova podeljen sa brojem javnih konkursa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
R. Br.	Naziv pun APR	God. reg.	Naziv iz rešenja o dodeli sredstava	Mat. br.	Prosečno provereno	Prosečno sve	Učešće prov.	Učešće sve	Suma prov. 18-20	Suma sve
1	PBROD	2021	"Parakinov brod" Paraćin	28323794	645,000.00 RSD	645,000.00 RSD	2	2	1,290,000.00 RSD	1,290,000.00 RSD
2	UM PN	2021	"Udruženje mladih" Paraćin	28318308	625,000.00 RSD	625,000.00 RSD	2	2	1,250,000.00 RSD	1,250,000.00 RSD
3	CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	2021	Centar za informisanje, kulturu i medije "PN Kocka" Paraćin	28328729	540,000.00 RSD	540,000.00 RSD	2	2	1,080,000.00 RSD	1,080,000.00 RSD
4	DOBOVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO PARAĆIN	1977	Dobrovoljno vatrogasno društvo Paraćin STRUKOVNO	07639546	850,000.00 RSD	850,000.00 RSD	2	2	1,700,000.00 RSD	1,700,000.00 RSD
5	DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	2004	Društvo za cerebralnu i dečiju paralizu Paraćin	17554514	115,516.67 RSD	122,015.38 RSD	12	13	1,386,200.00 RSD	1,586,200.00 RSD
6	DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	2010	Društvo Petrus	28016085	335,000.00 RSD	335,000.00 RSD	4	4	1,340,000.00 RSD	1,340,000.00 RSD
7	DZLPN	2021	Društvo za lepši Paraćin Plana	28320167	575,000.00 RSD	575,000.00 RSD	2	2	1,150,000.00 RSD	1,150,000.00 RSD
8	EKOLOŠKO OBRAZOVNI CENTAR EKOS	2009	Ekološko obrazovni centar "Ekos"	28045727	93,333.33 RSD	107,312.50 RSD	3	4	280,000.00 RSD	429,250.00 RSD
9	IDE A	2021	Inicijativa za demokratsku akciju Mirilovac	28320183	640,000.00 RSD	640,000.00 RSD	2	2	1,280,000.00 RSD	1,280,000.00 RSD

10	KINOLOŠKO UDRUŽENJE PARAĆIN	2007	Kinološko udruženje "Paraćin"	17690671	64,285.71 RSD	62,500.00 RSD	7	8	450,000.00 RSD	500,000.00 RSD
11	KINOLOŠKO UDRUŽENJE PARAKIN	2013	Kinološko udruženje "Parakin" Paraćin	28114460	45,571.43 RSD	46,125.00 RSD	7	8	319,000.00 RSD	369,000.00 RSD
12	LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	1958	Lovačko udruženje Paraćin	07291957	269,640.00 RSD	269,640.00 RSD	5	5	1,348,200.00 RSD	1,348,200.00 RSD
13	SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	2006	Opštinska organizacija slepih Paraćin	17662252	135,127.27 RSD	140,533.33 RSD	11	12	1,486,400.00 RSD	1,686,400.00 RSD
14	OPŠTINSKI SAVEZ ODGAJIVAČA GOLUBOVA SRPSKIH VISOKOLETAČA OPŠTINE PARAĆIN	1991	Opštinski savez odgajivača golubova srpskih visokoletača opštine Paraćin	28047762	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD	1	1	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD
15	Udruženje preduzetnika samostalnih privrednika Paraćin	2009	Udruženje preduzetnika samostalnih privrednika Paraćin	17119745	490,166.67 RSD	514,000.00 RSD	12	13	5,882,000.00 RSD	6,682,000.00 RSD
16	PROSVETNA MREŽA 035	2019	Prosvetna mreža 035	28283156	140,000.00 RSD	140,000.00 RSD	2	2	280,000.00 RSD	280,000.00 RSD
17	SAVEZ ODGAJIVAČA GOLUBOVA SRPSKIH VISOKOLETAČA OPŠTINE PARAĆIN POMORAVLJE	2021	Savez odgajivača golubova srpskih visokoletača "Pomoravlje"	28320477	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD	1	1	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD
18	SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILAČ KOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	1948	SUBNOR Paraćin	07126212	82,000.00 RSD	83,800.00 RSD	9	10	738,000.00 RSD	838,000.00 RSD
19	UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN-MALI GRAD VELIKO SRCE	2019	Udruženje "Mali grad veliko srce"	28274513	230,000.00 RSD	230,000.00 RSD	2	2	460,000.00 RSD	460,000.00 RSD
20	MLADI POLJOPRIVREDNICI - PARAĆIN	2011	Udruženje "Mladi poljoprivrednici"	28056796	600,000.00 RSD	600,000.00 RSD	1	1	600,000.00 RSD	600,000.00 RSD
21	PNMG	2020	Udruženje "Paraćin moj grad"	28307713	550,000.00 RSD	550,000.00 RSD	2	2	1,100,000.00 RSD	1,100,000.00 RSD
22	UDRUŽENJE BORACA OTADŽBINSKIH RATOVA OPŠTINE PARAĆIN	2012	Udruženje boraca otadžbinskih ratova Paraćin	28086393	75,760.00 RSD	75,760.00 RSD	6	6	454,560.00 RSD	454,560.00 RSD
23	UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	2004	Udruženje distrofičara Pomoravskog okruga Paraćin	17582313	120,467.14 RSD	122,296.25 RSD	14	16	1,686,540.00 RSD	1,956,740.00 RSD
24	MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	2020	Udruženje građana "Morava skela" Trešnjevica	28300409	250,000.00 RSD	250,000.00 RSD	2	2	500,000.00 RSD	500,000.00 RSD
25	UDRUŽENJE INŽENJERA I TEHNIČARA OPŠTINE PARAĆIN	2011	Udruženje inženjera i tehničara opštine Paraćin STRUKOVNO	28040288	38,333.33 RSD	38,333.33 RSD	3	3	115,000.00 RSD	115,000.00 RSD
26	UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLIČARA PARAĆIN	2006	U.P.I.K. Paraćin - Udruženje paraplegičara i kvadriplegičara	17666495	207,599.55 RSD	215,299.58 RSD	11	12	2,283,595.00 RSD	2,583,595.00 RSD
27	UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912- 1920. GODINE PARAĆIN	2018	Udruženje potomaka ratnika Srbije od 1912-1920 Paraćin	28266324	116,000.00 RSD	116,000.00 RSD	4	4	464,000.00 RSD	464,000.00 RSD
28	UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	2006	Udruženje ratnih vojnih invalida opštine Paraćin	17687174	133,528.00 RSD	141,273.33 RSD	5	6	667,640.00 RSD	847,640.00 RSD
29	UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČIJA SREĆA	2021	Udruženje samohranih roditelja "Dečja sreća"	28325401	195,000.00 RSD	195,000.00 RSD	2	2	390,000.00 RSD	390,000.00 RSD
30	USM	2011	Udruženje studenata i mladih	28055625	430,000.00 RSD	430,000.00 RSD	3	3	1,290,000.00 RSD	1,290,000.00 RSD
31	UZP - PARAĆIN	2014	Udruženje za zaštitu potrošača "Paraćin"	28162189	63,333.33 RSD	52,500.00 RSD	3	4	190,000.00 RSD	210,000.00 RSD
32	UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	2008	UG "Centar OSI" Paraćin	17764195	113,933.33 RSD	116,283.33 RSD	9	12	1,025,400.00 RSD	1,395,400.00 RSD
33	PARAĆIN METEO	2020	UG "Paraćin meteo"	28295294	163,333.33 RSD	163,333.33 RSD	3	3	490,000.00 RSD	490,000.00 RSD

34	PARAČIN ZELENI GRAD	2021	UG "Paraćin zeleni grad"	28335881	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD	1	1	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD
35	VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	2015	Vinski red pomoravske regije Steva Pisar 1805	28168705	158,970.00 RSD	155,751.11 RSD	8	9	1,271,760.00 RSD	1,401,760.00 RSD
36	MOTO KLUB WHITE ANGELS	2013	Moto klub "White angels" (pitanje 2022 drugi konkurs da li su oni)	28110405	330,000.00 RSD	330,000.00 RSD	3	3	990,000.00 RSD	990,000.00 RSD
37	UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	2021	Udruženje žena "Crnica" Davidovac	28329636	400,000.00 RSD	400,000.00 RSD	1	1	400,000.00 RSD	400,000.00 RSD
38	UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	2004	Udruženje građana "Đurđevdan" Paraćin	17619390	320,000.00 RSD	320,000.00 RSD	2	2	640,000.00 RSD	640,000.00 RSD
39	OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAČIN	1996	Opštinska organizacija Gluvih i nagluvih Paraćin	17435973	126,036.36 RSD	132,200.00 RSD	11	12	1,386,400.00 RSD	1,586,400.00 RSD
40	OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAČIN	1973	Osnovno udruženje penzionera Paraćin	07329083	125,000.00 RSD	125,000.00 RSD	2	2	250,000.00 RSD	250,000.00 RSD
41	CENTAR ZA KOMUNIKACIJU PRAVDA	2003	Centar za komunikaciju "Pravda"	17502824	364,750.00 RSD	357,555.56 RSD	8	9	2,918,000.00 RSD	3,218,000.00 RSD
42	LOKALNA AKCIONA GRUPA PARAČIN	2018	Lokalna akciona grupa Paraćin	28249934	705,000.00 RSD	705,000.00 RSD	2	2	1,410,000.00 RSD	1,410,000.00 RSD
43	MEDIJA CENTAR POMORAVLJE	2017	Medija centar Pomoravlje	28220383	91,000.00 RSD	91,000.00 RSD	5	5	455,000.00 RSD	455,000.00 RSD
44	UDRUŽENJE ŽENA PARAČINKE	2016	Udruženje žena Paraćinke	28217706	187,500.00 RSD	187,500.00 RSD	4	4	750,000.00 RSD	750,000.00 RSD
45	UDRUŽENJE PREDUZETNIKA, VLASNIKA I ZAKUPACA NEKRETNINA ZONA UNAPREĐENOG POSLOVANJA - BID ZONA KORZO - PARAČIN	2007	Udruženje preduzetnika, vlasnika i zakupaca nekretnina zone unapređenog poslovanja "Korzo"	17684655	3,381,000.00 RSD	3,381,000.00 RSD	5	5	16,905,000.00 RSD	16,905,000.00 RSD
46	SIGURNO NAPRED	2014	Sigurno napred	28160186	920,000.00 RSD	920,000.00 RSD	1	1	920,000.00 RSD	920,000.00 RSD
47	GRAĐANI ZA LOKALNU DEMOKRATIJU	2016	Sikirica 2016 – SADA "GRAĐANI ZA LOKALNU DEMOKRATIJU"	28218346	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD	1	1	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD
48	ŠVABIĆ	2018	Švabić	28268971	35,000.00 RSD	35,000.00 RSD	1	1	35,000.00 RSD	35,000.00 RSD
49	UDRUŽENJE GRAĐANA ŠTIT-PARAČIN	2015	Udruženje građana "Štit"	28171595	166,666.67 RSD	155,765.71 RSD	6	7	1,000,000.00 RSD	1,090,360.00 RSD
50	POKRET DOSTOJANSTVENIH	2009	Pokret dostojanstvenih	17782363	185,666.67 RSD	185,666.67 RSD	6	6	1,114,000.00 RSD	1,114,000.00 RSD
51	GRAĐANSKI POKRET - SLOBODAN IZBOR	2003	Građanski pokret – slobodan izbor	17545272	262,050.00 RSD	244,044.44 RSD	8	9	2,096,400.00 RSD	2,196,400.00 RSD
52	UDRUŽENJE IZVOR 2016	2016	Izvor 2016	28216483	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD	1	1	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD
53	KLUB TEHNIKE NIKOLA TESLA PARAČIN	1984	Klub tehnike Nikola Tesla	07126255	168,150.00 RSD	168,150.00 RSD	6	6	1,008,900.00 RSD	1,008,900.00 RSD
54	UDRUŽENJE CENTAR ZA PODRŠKU ŽRTVAMA PORODIČNOG NASILJA	2016	Centar za podršku žrtvama porodičnog nasilja	28218133	356,666.67 RSD	356,666.67 RSD	3	3	1,070,000.00 RSD	1,070,000.00 RSD
55	UDRUŽENJE GRAĐANA PRIDRUŽI SE	2010	Pridruži se	28019602	510,000.00 RSD	510,000.00 RSD	2	2	1,020,000.00 RSD	1,020,000.00 RSD
56	UDRUŽENJE SVIH PENZIONERA OPŠTINE PARAČIN	2014	Udruženje svih penzionera opštine Paraćin	28159412	317,500.00 RSD	317,500.00 RSD	4	4	1,270,000.00 RSD	1,270,000.00 RSD
57	PRAVO I TRANSPARENTNOST	2016	Šavac 2016 – SADA "PRAVO I TRANSPARENTNOST"	28218605	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD	1	1	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD
58	RADIO-KLUB KOSMOS	1947	Radio klub Kosmos	07329024	101,111.11 RSD	96,000.00 RSD	9	10	910,000.00 RSD	960,000.00 RSD
59	DRUŠTVO UČITELJA OPŠTINE PARAČIN	2007	Društvo učitelja opštine Paraćin STRUKOVNO	17682504	90,333.33 RSD	90,333.33 RSD	3	3	271,000.00 RSD	271,000.00 RSD
60	UDRUŽENJE GRAĐANA OTPUŠTENI PREKO FEJSA	2019	Udruženje građana otpušteni preko fejsa	28293020	350,000.00 RSD	350,000.00 RSD	1	1	350,000.00 RSD	350,000.00 RSD
61	OPŠTINSKI ODBOR ASOCIJACIJE ŽENA	2011	Opštinski odbor Asocijacije žena Paraćin	28046588	34,516.67 RSD	33,371.43 RSD	6	7	207,100.00 RSD	233,600.00 RSD

	REPUBLIKE SRBIJE U PARAĆINU - POMORAVSKI OKRUG									
62	CENTAR ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA I INOVACIJA SMART CONNECTIONS	2017	Centar za razvoj preduzetništva i inovacija Smart Konekšns	28229011	100,000.00 RSD	100,000.00 RSD	2	2	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD
63	UDRUŽENJE GRAĐANA BRATSTVO PARAĆIN	2018	Udruženje građana Bratstvo	28262060	25,000.00 RSD	25,000.00 RSD	1	1	25,000.00 RSD	25,000.00 RSD
64	EKO MEDIA PLUS	2017	Eko media plus	28244614	25,000.00 RSD	25,000.00 RSD	1	1	25,000.00 RSD	25,000.00 RSD
65	Život je u kretanju (BRISANO IZ REGISTRA)	2017	Život je u kretanju BRISANO IZ REGISTRA	28222246	148,750.00 RSD	148,750.00 RSD	4	4	595,000.00 RSD	595,000.00 RSD
66	UDRUŽENJE GRAĐANA MALA SVETA GORA	2014	Udruženje građana Mala sveta gora	28150962	146,666.67 RSD	146,666.67 RSD	3	3	440,000.00 RSD	440,000.00 RSD
67	SRPSKO DRUŠTVO ZA VANREDNE SITUACIJE	2011	Srpsko društvo za vanredne situacije	28054173	340,000.00 RSD	230,000.00 RSD	3	5	1,020,000.00 RSD	1,150,000.00 RSD
68	DRUŠTVO PČELARA GRZA PARAĆIN	1882	Društvo pčelara "Grza" (APR datum osnivanja 1882, greška, statut 2011)	17290797	50,000.00 RSD	40,000.00 RSD	1	2	50,000.00 RSD	80,000.00 RSD
69	SOP	2013	Studentska organizacija SOP	28119712	0.00 RSD	300,000.00 RSD	0	1	0.00 RSD	300,000.00 RSD
70	Odred izvidača "BRANKO KRSMANOVIĆ"	1984	Odred izvidača "Branko Krsmanović"	17429051	80,000.00 RSD	80,000.00 RSD	2	2	160,000.00 RSD	160,000.00 RSD
71	"UDRUŽENJE RATNIH VETERANA INVALIDA, PORODICA POGINULIH BORACA PARAĆINA"	2011	Udruženje ratnih veterana invalida, porodica poginulih boraca Paraćina	28066830	85,600.00 RSD	85,600.00 RSD	1	1	85,600.00 RSD	85,600.00 RSD
72	DEČJI VIDICI	2004	Udruženje "Dečiji vidici"	17610147	107,266.67 RSD	107,266.67 RSD	3	3	321,800.00 RSD	321,800.00 RSD
73	Udruženje građana "PARACINSKI PRIVREDNICI" - PARAĆIN	2012	Udruženje građana "Paraćinski privrednici" (brisano iz registra)	28087098	1,648,250.00 RSD	1,648,250.00 RSD	2	2	3,296,500.00 RSD	3,296,500.00 RSD
74	"Savremeni pristup obrazovanju"	2011	Udruženje "Savremeni pristup obrazovanju"	28056869	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD	1	1	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD
75	HRIŠĆANSKO BRATSTVO	2013	Ekološki pokret Paraćin (sada Hrišćansko bratstvo HB)	28105410	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD	2	2	400,000.00 RSD	400,000.00 RSD
76	"UNEKOOP"	2006	UNEKOOP	17665898	90,000.00 RSD	90,000.00 RSD	1	1	90,000.00 RSD	90,000.00 RSD

Iz ovog pregleda vidi se da su udruženja registrovana od 2020. - 2021. godine ukupno dobila 9.280.000,00 dinara na opštinskim konkursima tokom 2021. i 2022. godine, pri čemu je samo jedno od njih učestvovalo na konkursu 2020. godine (registrovano početkom 2020. godine).

Tj. novoregistrovana udruženja dobila su od opštine praktično ceo jedan godišnji prosečni javni konkurs za dodelu sredstava (nije uzeta u obzir i činjenica da su neka od pomenutih udruženja dobila i dodatna sredstva na konkursu za informisanje) u periodu 2021 – 2022.

8. Konkurs 2021. godine – analiza upotrebe sredstava

Kroz zahtev za pristup informacijama od javnog značaja pribavljeni su izveštaji o realizaciji programa usvojeni od strane Komisije, sa svom pratećom dokumentacijom za javni konkurs sproveden 2021. godine.

Ovi izveštaji poslužili su za analizu troškova programa za koje su udruženja konkurisala i procenu kvaliteta izveštaja pre svega u smislu mogućnosti da se potvrdi verodostojnost stvarnog sprovođenja programa. Cilj ove analize bio je da se u konačnom zaključku daju preporuke za unapređenje i ovog segmenta javnog konkursa, predlaganjem metodologije kojom bi se proces izveštavanja o realizovanim programima učinio transparentnijim.

U Tabeli 7 naveden je spisak udruženja kojima su odobrena sredstva na javnom konkursu 2021. godine. Izvršena je identifikacija udruženja uključivanjem matičnog broja, budući da se vrlo često u opštinskim konkursima ne koriste zvanični nazivi iz registracije u APR što ponekad pravi zabunu – koje je udruženje zapravo dobilo sredstva (npr. ima više registrovanih „moto klubova“, pa navod da je „Moto klub“ dobio sredstva nije potpuna informacija).

Takođe je uvedena i kolona kojom se daje informacija o godini registracije svakog udruženja, budući da je ovaj konkurs karakterističan po tome što je na njemu odobren značajan iznos sredstava za udruženja koja su registrovana 2020. i 2021. godine, što je izazvalo pažnju javnosti.

Tabela 8: Spisak udruženja koja su dobila sredstva na konkursu 2021. godine, iznos odobrenih sredstava i iznos utrošenih sredstava

PUN NAZIV APR	Naziv udruženja u konkursu	Matični broj	Godina reg.	Odobreno 2021	Potrošeno 2021
PBROD	“Parakinov brod” Paraćin	28323794	2021	650,000.00 RSD	650,000.00 RSD
UM PN	“Udruženje mladih” Paraćin	28318308	2021	650,000.00 RSD	631,484.73 RSD
CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	Centar za informisanje, kulturu i medije “PN Kocka” Paraćin	28328729	2021	500,000.00 RSD	499,559.40 RSD
DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	Društvo za cerebralnu i dečiju paralizu Paraćin	17554514	2004	100,000.00 RSD	100,000.00 RSD
DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	Društvo Petrus	28016085	2010	500,000.00 RSD	500,000.00 RSD
DZLPN	Društvo za lepši Paraćin Plana	28320167	2021	570,000.00 RSD	553,324.40 RSD
IDE A	Inicijativa za demokratsku akciju Mirilovac	28320183	2021	630,000.00 RSD	628,394.91 RSD
LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	Lovačko udruženje Paraćin	07291957	1958	400,000.00 RSD	400,000.00 RSD
SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	Opštinska organizacija slepih Paraćin	17662252	2006	140,000.00 RSD	142,541.37 RSD
OPŠTE UDRUŽENJE PRIVREDNIKA - SAMOSTALNIH PRIVREDNIKA	Udruženje preduzetnika samostalnih privrednika Paraćin – PARAĆIN	17119745	2009	550,000.00 RSD	550,000.00 RSD
PROSVETNA MREŽA 035	Prosvetna mreža 035	28283156	2019	130,000.00 RSD	128,798.80 RSD
SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	SUBNOR Paraćin	07126212	1948	100,000.00 RSD	100,000.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN-MALI GRAD VELIKO SRCE	Udruženje “Mali grad veliko srce”	28274513	2019	110,000.00 RSD	110,000.00 RSD
PNMG	Udruženje “Paraćin moj grad”	28307713	2020	600,000.00 RSD	598,678.14 RSD
UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	Udruženje distrofičara Pomoravskog okruga Paraćin	17582313	2004	170,000.00 RSD	168,844.94 RSD
MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	Udruženje građana “Morava skela”	28300409	2020	200,000.00 RSD	0.00 RSD

	Trešnjevica				
UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLIČARA PARAĆIN	U.P.I.K. Paraćin - Udruženje paraplegičara i kvadriplegičara	17666495	2006	250,000.00 RSD	250,000.00 RSD
UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	Udruženje potomaka ratnika Srbije od 1912-1920 Paraćin	28266324	2018	180,000.00 RSD	179,992.81 RSD
UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	Udruženje ratnih vojnih invalida opštine Paraćin	17687174	2006	120,000.00 RSD	119,381.37 RSD
UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČIJA SREĆA	Udruženje samohranih roditelja "Dečja sreća"	28325401	2021	300,000.00 RSD	113,764.30 RSD
USM	Udruženje studenata i mladih	28055625	2011	400,000.00 RSD	392,105.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	UG "Centar OSI" Paraćin	17764195	2008	100,000.00 RSD	99,207.20 RSD
PARAĆIN METEO	UG "Paraćin meteo"	28295294	2020	120,000.00 RSD	118,489.21 RSD
VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	Vinski red pomoravske regije Steva Pisar 1805	28168705	2015	140,000.00 RSD	137,055.00 RSD
MOTO KLUB WHITE ANGELS	Moto klub "White angels"	28110405	2013	250,000.00 RSD	250,000.00 RSD
UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	Udruženje žena "Crnica" Davidovac	28329636	2021	400,000.00 RSD	399,625.00 RSD
UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	Udruženje građana "Đurđevdan" Paraćin	17619390	2004	200,000.00 RSD	200,000.00 RSD
OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	Opštinska organizacija Gluvih i nagluvih Paraćin	17435973	1996	90,000.00 RSD	89,998.00 RSD
OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	Osnovno udruženje penzionera Paraćin	07329083	1973	150,000.00 RSD	150,000.00 RSD
		ZBIR		8,700,000.00 RSD	8,261,244.58 RSD

Od 29 udruženja kojima su odobrena sredstva, njih 10, tj. 34% je registrovano 2020. i 2021. godine, neka od udruženja i samo nekoliko nedelja pre raspisivanja javnog konkursa, a neka i istog dana tokom 2021. godine.

Dalje su analizirane kategorije troškova u budžetu odobrenih projekata, za svako udruženje ponaosob, a takođe i način pravdanja troškova.

Tabela 9: Prva grupa analiziranih troškova na osnovu obrasca za izveštavanje propisanog od strane komisije i priloženih računa.

PUN NAZIV APR	Zakup sale/prostorija	Ketering/posluženje/reprezentacija	Organizacija događaja/agencija	Štampa materijala/marketing/majice/olovke/dizajn/plakete/vrhovi za koplja	WEB dizajn i sajтови	Kampanja društvene mreže
PBROD	180,000.00 RSD	150,000.00 RSD	0.00 RSD	106,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UM PN	3,229.80 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	9,999.60 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOČKA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	320,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	0.00 RSD	3,500.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	140,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD

DZLPN	225,570.04 RSD	140,000.00 RSD	0.00 RSD	70,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
IDE A	254,000.00 RSD	150,000.00 RSD	0.00 RSD	70,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTE UDRUŽENJE PRIVREDNIKA - SAMOSTALNIH PRIVREDNIKA	0.00 RSD	94,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PROSVETNA MREŽA 035	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	45,799.80 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBOD ILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	0.00 RSD	10,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN- MALI GRAD VELIKO SRCE	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	30,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PNMG	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	30,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	0.00 RSD	4,348.80 RSD	0.00 RSD	14,500.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLGIČARA PARAĆIN	0.00 RSD	163,320.00 RSD	0.00 RSD	16,680.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	4,516.25 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	88,028.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	0.00 RSD	11,514.83 RSD	0.00 RSD	7,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČIJA SREĆA	5,151.50 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
USM	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	50,000.00 RSD	65,000.00 RSD	25,000.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	0.00 RSD	5,402.41 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PARAĆIN METEO	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	0.00 RSD	0.00 RSD	75,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
MOTO KLUB WHITE ANGELS	50,000.00 RSD	110,000.00 RSD	0.00 RSD	90,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	20,000.00 RSD	20,000.00 RSD	0.00 RSD	130,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD

UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	30,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	42,400.00 RSD	10,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
	742,467.59 RSD	862,086.04 RSD	117,400.00 RSD	1,258,007.40 RSD	65,000.00 RSD	25,000.00 RSD

U ovoj grupi troškova izdvajaju se troškovi keteringa i zakupa sale za održavanje javnih skupova za tri udruženja građana. Sva tri udruženja formirana su 2021. godine, dva su registrovana i na isti dan i sva tri su za održavanje javnih skupova i katering potrošila po nešto više od 300 hiljada dinara (oko 50% odobrenih sredstava po projektima) u istom ugostiteljskom objektu u toku iste dve do tri nedelje realizacije projekata (decembar 2021). Ova tri udruženja potrošila su za zakup sale 659.570,00 dinara a za katering 440.000,00 dinara.

„Društvo za lepši Paraćin“ Plana organizovalo je obuke za nezaposlene, „Inicijativa za demokratsku akciju“ Mirilovac sastanke po mesnim zajednicama i iznajmljenim salama, „Parakinov brod“ je takođe navelo da je organizovano „nekoliko sastanaka sa meštanima“ i „tribina“

U obrascu „Glavni narativni izveštaj“ sva tri udruženja navela su da su održavala tribine. Međutim iako se u obrascu navodi da udruženje treba da „Opiše sve događaje, obrađene teme, broj učesnika, nove kontakte koje ste ostvarili tokom realizacije programa“ ni jedno od udruženja prema dostavljenim podacima nije dostavilo broj učesnika, nije dostavilo upisne liste, pa ni broj održanih događaja niti su ti događaji opsani.

Neka su navela da su neki događaji održavani u mesnim zajednicama, ali nije navedeno ni u kojim ni kada ni sa koliko učesnika, istovetan je slučaj i sa događajima koji su održavani u zakupljenim salama, pošto nije poznato u kojim tačno salama, kada i sa koliko učesnika, na koju temu su održavni ovi javni skupovi.

Jedini dokaz da je nekakvih događaja bilo, prema dostavljenim dokumentima izveštaja, jeste za slučaj „Društva za lepši Paraćin“ Plana jedna fotografija jednog događaja sa oko 15 učesnika, „Inicijativa za demokratsku akciju“ Mirilovac u dostavljenom materijalu ima 14 fotografija koje su na taj način skenirane i štampane da se ne može zaključiti da li je reč o jednom istom ili različitim događajima, ni koliko tačno ima učesnika (na nekima se može nazreti desetak kontura), dok „Parakinov brod“ nije dostavio ni fotografije događaja.

Kako je već rečeno ni jedno udruženje nije dostavilo upisne liste, broj događaja, datume i mesta održavanja.

„Društvo za lepši Paraćin“ Plana, nije dostavilo ni spisak polaznika (u izveštaju se govori o polaznicima) obuke za nezaposlene, „Parakinov brod“ nije dostavio u izveštaju „pojedinačne snimke svake divlje deponije, lokacije, dimenzije“ niti dokaz da su takvi podaci dostavljeni nadležnim službama, a što je navedeno da će biti rezultat projekta.

Praktično, sem računa, nema skoro nikakvih dokaza da su ovi projekti uopšte realizovani u skladu sa konkursnom dokumentacijom koja je odobrena od strane Komisije, a nije jasno ni na osnovu čega je tačno Komisija prihvatila izveštaje o realizovanim projektima, budući da je po 50% sredstava svakog projekta potrošeno na javne skupove za koje nema dokaza da su se uopšte desili.

U izveštajima nema priloženih primeraka štampanog materijala za koji su izdvojena sredstva, ponegde i značajna (npr. „Parakinov brod“ 106000.00 dinara, „PN Kocka“ 320000.00 dinara – više od polovine projekta), pa nije

poznato šta je tačno štampano i kada i na koji način je podeljeno, ako je podeljeno. Sem računa nema nikakvih dokaza da je bilo kakav materijal štampan.

Tabela 10: Druga grupa analiziranih troškova na osnovu obrasca za izveštavanje propisanog od strane komisije i priloženih računa.

PUN NAZIV APR	Knjigovodstvo	Putni troškovi	Gorivo	Honorar	Honorar/saradnici	Pravna pomoć
PBROD	6,000.00 RSD	130,000.00 RSD	0.00 RSD	78,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UM PN	5,000.00 RSD	0.00 RSD	13,693.33 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	24,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	84,000.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	33,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	0.00 RSD	30,000.00 RSD	0.00 RSD	70,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DZLPN	6,000.00 RSD	37,754.36 RSD		74,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
IDE A	6,000.00 RSD	0.00 RSD	48,394.91 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	44,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	30,000.00 RSD	25,000.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTE UDRUŽENJE PRIVREDNIKA - SAMOSTALNIH PRIVREDNIKA	40,000.00 RSD	129,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PROSVETNA MREŽA 035	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	74,500.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBOD ILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	19,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN- MALI GRAD VELIKO SRCE	10,000.00 RSD	0.00 RSD	5,000.00 RSD	65,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PNMG	20,000.00 RSD	0.00 RSD	40,000.00 RSD	99,700.00 RSD	0.00 RSD	180,000.00 RSD
UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	19,000.00 RSD	20,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	12,500.00 RSD	0.00 RSD
MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLGIČARA PARAĆIN	25,000.00 RSD	0.00 RSD	45,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD

UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	10,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	10,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČIJA SREĆA	0.00 RSD	105,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
USM	30,000.00 RSD	0.00 RSD	32,425.00 RSD	99,700.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	13,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PARAĆIN METEO	0.00 RSD	0.00 RSD	11,999.99 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	15,000.00 RSD	46,300.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
MOTO KLUB WHITE ANGELS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	0.00 RSD	159,625.00 RSD	0.00 RSD	70,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	11,600.00 RSD	2,800.00 RSD		14,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
	346,600.00 RSD	660,479.36 RSD	196,513.23 RSD	600,400.00 RSD	196,000.00 RSD	180,000.00 RSD

Kod ove grupe troškova karakteristično je da ne postoji pravdanje troškova goriva i putnih troškova uopšte na takav način da se zna kojim vozilom, na kojoj relaciji je obavljan prevoz, koliko lica se prevozilo i ko su ta lica. Udruga žena „Crnica“ Davidovac navodi da je obavljen prevoz 25 lica, ali nema upisnih listi, „Parakinov brod“ navodi da je korišćeno iznajmljeno vozilo koje je plaćano po „auto-danu“ ali nema nikakvih drugih podataka o tome koje su relacije prevoza u pitanju i kako je dnevno trošeno 10 hiljada dinara na obilaske divljih deponija, koje je vozilo korišćeno, ko su bili putnici itd.

Zapavo troškovi goriva i putni troškovi pravdani su samo računima, tako da uopšte nije izvesno da je bilo kakvog obilaska lokacija koje se navode u izveštaju bilo ili da je bilo kakav prevoz obavljan na nekoj od relacija, niti je poznato koliko je kilometara pređeno tom prilikom.

Tabela 11: Treća grupa analiziranih troškova na osnovu obrasca za izveštavanje propisanog od strane komisije i priloženih računa.

PUN NAZIV APR	Kupovina prehrambenih paketa/solidarna	Kupovina paketa higijene	Medijska podrška, snimanje audio/video	Provizija	Fasaderski/Gradjevni radovi i materijal	Materijal za radionice
---------------	--	--------------------------	--	-----------	---	------------------------

	pomoć					
PBROD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UM PN	299,700.00 RSD	299,862.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	0.00 RSD	0.00 RSD	70,000.00 RSD	1,559.40 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	1,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	260,000.00 RSD	0.00 RSD
DZLPN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
IDE A	0.00 RSD	0.00 RSD	100,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	400,000.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	25,982.82 RSD
OPŠTE UDRUŽENJE PRIVREDNIKA - SAMOSTALNIH PRIVREDNIKA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	2,000.00 RSD	212,220.00 RSD	0.00 RSD
PROSVETNA MREŽA 035	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBOD ILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	12,150.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN- MALI GRAD VELIKO SRCE	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PNMG	228,978.14 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	45,000.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	7,848.00 RSD	0.00 RSD
MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLIČARA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	488.56 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	0.00 RSD	48,000.00 RSD	0.00 RSD	367.54 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE SAMOHRANIH	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD

RODITELJA DEČIJA SREĆA						
USM	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	206.80 RSD	0.00 RSD	25,599.99 RSD
PARAĆIN METEO	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	399.62 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	755.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
MOTO KLUB WHITE ANGELS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	169,984.70 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	15.30 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	149,618.91 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	381.09 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
	905,431.75 RSD	347,862.00 RSD	170,000.00 RSD	7,173.31 RSD	880,068.00 RSD	51,582.81 RSD

U ovoj grupi troškova osim računa u izveštajima nema drugih dokaza da je obavljeno „audio-vizuelno dokumentovanje“ aktivnosti za programe udruženja „Inicijativa za demokratsku akciju“ i „PN Kocka“. Ova udruženja možda su i sprovela audio-vizuelno dokumentovanje, ali ga u izveštaju nisu dokazala ni ukazivanjem na reference (na internet strani na primer).

Više udruženja vršilo je nabavku i deljenje paketa pomoći (hrane i higijenskih) i dostavilo i spiskove korisnika. Međutim u ovom slučaju postavlja se pitanje na osnovu kojih kriterijuma su udruženja došla do ovih građana i zašto je baš njima dodeljena pomoć. „Udruženje mladih“ na primer navodi da je spiskove za dodelu paketa načinilo na predlog mesnih zajednica i Centra za socijalni rad, ali tih predloga ili bilo kakvog drugog dokumenta da je zaista ovakva vrsta predloga postojala nema u izveštaju. Na isti način „Paraćin moj grad“ navodi da je prilikom podele paketa saradivalo sa Centrom za socijalni rad i Nacionalnom službom za zapošljavanje, ali nema nikakvog sporazuma ili bilo kog drugog dokumenta kojim bi se ovo i potvrdilo.

Posebno je interesanan slučaj udruženja „Paraćin moj grad“ koje je pružalo „pravnu pomoć“ plaćanjem advokatske kancelarije. Nije jasno koja je vrsta pravne pomoći plaćana, kojim građanima i po kojim kriterijumima.

Tabela 12: Četvrta grupa analiziranih troškova na osnovu obrasca za izveštavanje propisanog od strane komisije i priloženih računa.

PUN NAZIV APR	Komunalni troškovi	Tekući troškovi/ostali troškovi	Kancelarijski materijal	Oprema
---------------	--------------------	---------------------------------	-------------------------	--------

PBROD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UM PN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
CENTAR ZA INFORMISANJE, KULTURU I MEDIJE PN KOCKA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DRUŠTVO ZA CEREBRALNU I DEČIJU PARALIZU - PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	1,900.00 RSD	60,600.00 RSD
DRUŠTVO ZA NEGOVANJE TRADICIJE, KULTURU, UMETNOST, TURIZAM I EKOLOGIJU PETRUS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
DZLPN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
IDE A	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
LOVAČKO UDRUŽENJE PARAĆIN, PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ SLEPIH SRBIJE OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PARAĆIN	17,558.55 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTE UDRUŽENJE PRIVREDNIKA - SAMOSTALNIH PRIVREDNIKA	53,510.00 RSD	19,270.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PROSVETNA MREŽA 035	0.00 RSD	8,499.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILAČKOG RATA OPŠTINE PARAĆIN	43,000.00 RSD	15,850.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA PARAĆIN-MALI GRAD VELIKO SRCE	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
PNMG	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE DISTROFIČARA POMORAVSKOG OKRUGA	5,926.35 RSD	0.00 RSD	4,200.00 RSD	35,521.79 RSD
MORAVA-SKELA TREŠNJEVICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE PARAPLEGIČARA I KVADRIPLIČARA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE POTOMAKA RATNIKA SRBIJE 1912-1920. GODINE PARAĆIN	0.00 RSD	4,300.00 RSD	0.00 RSD	72,660.00 RSD

UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA OPŠTINE PARAĆIN	0.00 RSD	2,500.00 RSD	0.00 RSD	39,999.00 RSD
UDRUŽENJE SAMOHRANIH RODITELJA DEČIJA SREĆA	0.00 RSD	612.80 RSD	3,000.00 RSD	0.00 RSD
USM	0.00 RSD	0.00 RSD	30,000.00 RSD	59,980.00 RSD
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA OSOBA SA INVALIDITETOM CENTAR OSI	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	54,998.00 RSD
PARAĆIN METEO	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	106,089.60 RSD
VINSKI RED POMORAVSKE REGIJE - STEVA PISAR 1805	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
MOTO KLUB WHITE ANGELS	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ŽENA CRNICA	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
UDRUŽENJE ĐURĐEVDAN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
OPŠTINSKA ORGANIZACIJA GLUVIH I NAGLUVIH PARAĆIN	3,598.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	5,600.00 RSD
OSNOVNO UDRUŽENJE PENZIONERA PARAĆIN	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD	0.00 RSD
	123,592.90 RSD	51,031.80 RSD	39,100.00 RSD	435,448.39 RSD

Osim navedenih nelogičnosti u izveštavanju, treba istaći i suštinski problem kao što je navod Udruženja građana „Parakinov brod“ koje je po programu trebalo da pojedinačno snimi, utvrdi vreme nastavka i dimenzije svake divlje deponije, a u izveštaju navodi da je „snimilo materijal“ što bi verovatno trebalo da znači da je sprovedo ovu projektnu aktivnost, ali koje u dostavljenom i usvojenom izveštaju uopšte ne daje ove podatke, tj. nema spiska divljih deponija, njihove lokacije, a nema ni dimenzija, podatka o vremenu nastanka ni bilo kog drugog podatka kojim bi se moglo potvrditi da je bilo kakav izveštaj uopšte napravljen.

Naravno, u slučaju ovog konkretnog projekta postavlja se pitanje i svrsishodnosti ovakve aktivnosti (evidentiranje divljih deponija) budući da je opština tokom 2019. godine već finansirala sličan projekat (sa manjim sredstvima) Udruženja građana Medija centar Pomoravlje, a da je takođe u 2022. ponovo finansirala istovetan projekat udruženja „Paraćin zeleni grad“ sa 200000,00 dinara. Uz najbolje namere teško je zamisliti da postoji javni interes u svakogodišnjem evidentiranju divljih deponija, čije bi lokacije, dimenzije i ostale generalije morale biti poznate svim komunalnim inspektorima u opštinskoj upravi.

Mnogo bolje dokumentovane troškove programa za mnogo konkretnije aktivnosti dostavila su udruženja koja su dobila manja sredstva (do tri puta) od najčešće pominjanih u ovoj glavi analize. Moguće da je reč o većem iskustvu članova ovih udruženja, budući da su praktično sva prethodno pomenuta (sa manjkavostima u izveštaju) registrovana 2020. i 2021., neka i par nedelja pre javnog konkursa, pa je razlog za nepotpuno izveštavanje neiskustvo. Međutim to ne opravdava komisiju koja nije proverila da li su programi zaista realizovani.

Što se tiče Komisije i pouzdanosti njene analize realno sprovedenih aktivnosti za koje su dostavljeni računi, ističe se primer Opšteg udruženja preduzetnika, koje je navelo da je izvršilo rekonstrukciju prostorija (mokri čvor, kuhinja i hodnik na objektu u Vidovdanskoj u opštinskom vlasništvu), izveštaj je usvojen, a onda su se u javnosti pojavile fotografije objekta na kom nisu bili izvedeni nikakvi radovi ni mesec dana po usvojenom izveštaju od strane Komisije.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da Komisija nema jasnu metodologiju po kojoj vrši procenu stvarne realizacije programa, opravdanosti troškova, te da je u tom smislu neopohodno unapređenje metodologije komisije.

9. Preporuke za unapređenje procedure

Na osnovu izvedene analize daju se sledeće preporuke za unapređenje procedure.

9.1. Unaprediti transparentnost u delu obaveštavanja udruženja o raspisivanju konkursa slanjem poruka elektronske pošte udruženjima koja su zatražila da budu informisana o javnom konkursu

Uz malo unapređenje opštinskog internet portala moguće je obezbediti da se udruženja građana registruju sa svojim adresama elektronske pošte kako bi bila obavешtena o raspisanom konkursu. Ovo bi obezbedilo svim udruženjima ravnopravnost u pogledu blagovremenog informisanja o raspisivanju konkursa. Takođe je moguće unaprediti Pravilnik na takav način da se raspisivanje konkursa najavljuje na opštinskoj internet strani sedam dana pre objavljivanja poziva što bi dalo dovoljno vremena svim udruženjima da se pripreme za javni poziv.

9.2. Omogućiti da se konkursna dokumentacija koju prilažu udruženja dostavlja elektronskom poštom elektronski potpisana

Zbog formalnog postupanja opštinske uprave verovatno nije realno očekivati da opština obezbedi internet portal za konkurisanje udruženja (prilaganje dokumentacije) koja nije zvanično potpisana od strane ovlašćenih lica. Međutim, opština može omogućiti da se dokumentacija šalje elektronskom poštom tako što se prethodno elektronski potpiše, što je uobičajena praksa prilikom procedure izdavanja građevinskih dozvola i što bi predstavljalo unapređenje u smislu posvećivanja članova udruženja priremi programa i obraćanja veće pažnje na suštinu programa sa kojima konkurišu umesto na formu slanja dokumentacije (poštom i lično na pisarnici).

9.3. Kriterijumi za dodelu sredstava moraju biti preciznije određeni, a način bodovanja tako uređen da se što veći deo bodova može dodeliti na osnovu provere određenih objektivnih kriterijuma koji su unapred propisani i zadati komisiji

Ocenjivanje projekata mora biti na takav način postavljeno da se što veći deo bodova dodeljuje na osnovu objektivno proverljivih kriterijuma, a što manji na osnovu „utiska“ Komisije.

Na primer, sposobnost udruženja da realizuje projekat može se proveravati s jedne strane dužinom postojanja udruženja a sa druge brojem uspešno realizovanih projekata, tako što će se za svaku godinu postojanja dodeljivati određeni broj bodova, a za svaki uspešno realizovan projekat za određeni iznos sredstava takođe dodeljivati određeni broj bodova.

Na ovaj način favorizuje se da projekte u većini realizuju udruženja za koje je vreme dokazalo da su sposobna da ostvaruju svoje ciljeve i izbegava sumnja na korupciju kod dodele sredstava udruženjima koja su registrovana neposredno pred javni konkurs.

9.4. Objavljena lista bodovanja mora da ima objavljeno bodovanje po svakom osnovu, a ne zbirno

Objavljena lista bodovanja, koja sada sadrži samo krajnji zbir bodova, bar za učesnike konkursa mora da bude dostupna u obliku koji omogućava da se proverí koliko je koje udruženje dobilo bodova po svakom od kriterijuma.

Na primer, ako se za dužinu postojanja udruženja dodeljuje maksimalno 5 bodova, za svako udruženje mora biti poznato koliko mu je po ovom kriterijumu Komisija dodelila bodova.

Tj. rad komisije mora biti transparentan i način bodovanja mora biti jasan i proverljiv, kako bi se omogućile i eventualne žalbe na odluke Komisije koje ponekad mogu biti i donete na pogrešan način. Takva mogućnost ne postoji kada je javno objavljena samo lista ocene projekata u kojoj je naveden konačan zbir bodova, bez informacije koliko je koje udruženje po kom kriterijumu dobilo bodova.

9.5. Zbog povećanja transparentnosti sva udruženja koja su učestvovala na javnom konkursu moraju biti obavještena elektronskom poštom o tome na koji je način Komisija bodovala predloge prispele na konkurs i o tome da li su njihovi projekti prihvaćeni ili nisu prihvaćeni za finansiranje

Svako udruženje koje je konkurisalo na javnom konkursu treba da bude elektronsko poštom obavješteno o rezultatu bodovanja i o oceni projekata u postupku vrednovanja i rangiranja, kako bi imalo priliku za žalbu u slučaju da je načinjen propust.

9.6. Osim odluke Komisije, po okončanju procedure i kompletna konkursna dokumentacija za svaki projekat udruženja koji je odabran za finansiranje treba da bude javno objavljena

Kako se radi o finansiranju iz budžeta opštine i o javnim sredstvima tj. o postupku u kome nesporno postoji javni interes važno je da javnost bude upoznata sa sadržinom konkursne dokumentacije iz koje se može zaključiti koji su tačno programi – projekti u javnom interesu odabrani za finansiranje, šta će se njima realizovati, u kom roku, na koji način i sa kojim ciljem, što se sve može postići objavljivanjem kompletne konkursne dokumentacije za izabrane programe – projekte udruženja.

9.7. - Obrascе izveštaja mora propisati drugi organ a ne sama Komisija, a sami obrasci moraju biti načinjeni na takav način da se izveštavanje po svakom programu – projektu može upoređivati i analizirati

Obrasci izveštaja ne pružaju dovoljnu preglednost i ne omogućavaju da se verodostojno utvrdi da li su aktivnosti zaista i realizovane.

Način izveštavanja mora biti tako propisan, sa takvim obrascima, iz kojih se može zaključiti bez posebne obuke za knjigovodstveno – računovodstvene poslove da li je aktivnost zaista sprovedena i da li su sredstva namenski utrošena.

9.8. Mora da se uspostavi metodologija izveštavanja tako da unapred bude propisano pravdanje troškova za svaku od uobičajenih aktivnosti

Iz konkursa 2021. i izveštaja za tu godinu vidi se da je nemoguće iz obrasca izveštaja ustanoviti da li su zaista održani javni skupovi na koje je potrošeno više od 10% ukupnih sredstava javnog konkursa, odnosno više od 50% troškova programa za tri udruženja, a takođe nije moguće ustanoviti na koji način, koliko opravdano i u koju svrhu je utrošeno gorivo za realizaciju nekih projekata.

Zato je neophodno za svaku od aktivnosti koje su uobičajene za realizaciju projekata udruženja propisati obavezu metodologiju izveštavanja.

Na primer za javne skupove, potrebno je dostaviti fotografije (više od jedne) na kojima se vidi broj učesnika za svaki javni skup, vreme, mesto održavanja, ugovor o zakupu prostora ako je prostor zakupljen, upisne liste učesnika.

Za troškove goriva propisati pravdanje slično kao za pravdanje utroška goriva službenih automobila, putni nalog, prateća dokumentacija, računi, upućivanje na put, svrha puta, broj putnika vozilo, datum, relacija, pređeni kilometri itd.

Za audio-vizuelno dokumentovanje predvideti dostavljanje snimaka ili dostavljanje linka ka snimcima na internetu, koje komisija mora da verifikuje zapisnikom da su pregledani i da je konstantnovano da postoje.

Za štampane materijale dostaviti primerak, fotografije iz kojih se vidi kada i gde je materijal deljen i slično.

Za knjigovodstvene usluge propisati standardni trošak u odnosu na odobrena sredstva ili vreme (po mesecima) realizacije projekta.

Na ovaj način propisati i druge vrste pravdanja troškova za različite uobičajene aktivnosti, a kod eventualno novih aktivnosti uvesti načelnu obaveznost da se mora dostaviti izveštaj kojim će se dokazati kvantitet, kvalitet, vreme realizacije iz čega se može ustanoviti da je aktivnost zaista i realizovana na opisani način.

9.9. Izveštaji o realizaciji programa – projekata za svako udruženje moraju se javno objaviti

Svi izveštaji o realizaciji programa – projekata za svaki finansirani projekat, sa svim detaljima moraju se javno objaviti.

9.10. Komisiju postavlja organ koji i donosi rešenje o dodeli sredstava,

S obzirom na važnost celokupne oblasti dodele sredstava udruženjima građana bilo bi od velike koristi da Komisiju imenuje drugi organ, a ne Predsednik opštine koji sredstva i dodeljuje Rešenjem i potpisuje ugovore sa udruženjima građana.

Sam sastav Komisije bi trebalo da bude profesionalniji, da u radu komisije obavezno učestvuju lica sa iskustvom u finansijskim i pravnim poslovima i u realizaciji projekata udruženja građana.

Bilo bi moguće po ovom modelu da Komisiju imenuje Skupština opštine i da u njen sastav (proširen na pet u odnosu na sadašnji tročlani) učestvuju i predstavnici koje delegiraju udruženja građana po određenom ključu a koji nisu u sukobu interesa (npr. predstavnici uglednih udruženja ili saveza udruženja koji deluju van Paraćina i ne učestvuju na lokalnim konkursima).

9.11. - Predložiti minimalni procenat izdvajanja iz budžeta sa finansiranje projekata udruženja građana

Analizom izdvajanja iz budžeta pokazano je da je godišnje izdvajanje za programe udruženja osciliralo oko 0.5% budžeta. Zbog sigurnosti rada udruženja koja se oslanjaju na ovakvo finansiranje bilo bi korisno da se opština načelno opredeli da izdvajanje svake godine neće biti manje od navedenih 0.5% budžeta, što bi pružilo određenu

sigurnost za rad udruženja, posebno onih koja se u svojim aktivnostima isključivo i oslanjanju na projektno finansiranje od strane opštine.

9.12. Prilikom objavljivanja svih zvaničnih dokumenata u proceduri uz naziv udruženja obavezno objavljivati i matični broj u APR

Analizirajući dokumente iz različitog perioda ustanovili smo da opštinske službe za isto udruženje koriste različita imena, što ponekad dovodi do zabune ili onemogućava identifikaciju udruženja. Na primer, naziv „Moto klub“ obično se koristi za udruženje građana „Moto klub white angels“ ali u Paraćinu postoji registrovan još jedan „Moto klub“ koji okuplja ljubitelje moticikala, a osim njega postoji još nekoliko „Moto klubova“ koji okupljaju zaljubljenike u automobile. Zbog toga u drugom konkursu iz 2022. godine kada je „Moto klubu“ dodeljeno 600.000,00 RSD nije bilo moguće sa sigurnošću reći o kom se „moto klubu“ radi.

10. Zaključak

Preporuke navedne u okviru ove Analize mogu poslužiti kao polazna osnova za izmenu važećeg Pravilnika o kriterijumima i postupku dodele sredstava udruženjima za realizovanje programa od javnog interesa i većina preporuka moga bi biti usvojena proširenjem odredbi ovog dokumenta.

Kao primeri dobre prakse mogli bi se koristiti modeli javnih konkursa koje sprovode brojne domaće organizacije kojima se finansiraju projekti udruženja građana i koje imaju već dobro uhodane procedure pravdanja sredstava i izbora projekata koji će biti finansirani.

Date preporuke ukoliko budu usvojene od strane nadležnih organa van svake sumnje unaprediće transparentnost lokalne procedure finansiranja iz budžeta programa u javnom interesu – projekata udruženja građana i smanjiti mogućnost pojave korupcije, odnosno povećati efikasnost i svrshodnost upotrebe budžetskih sredstava u cilju rešavanja problema građana kojima se bave udruženja građana koja deluju na lokalnom nivou.

Analizu sproveo tim Udruženja građana „Pridruži se“ Paraćin